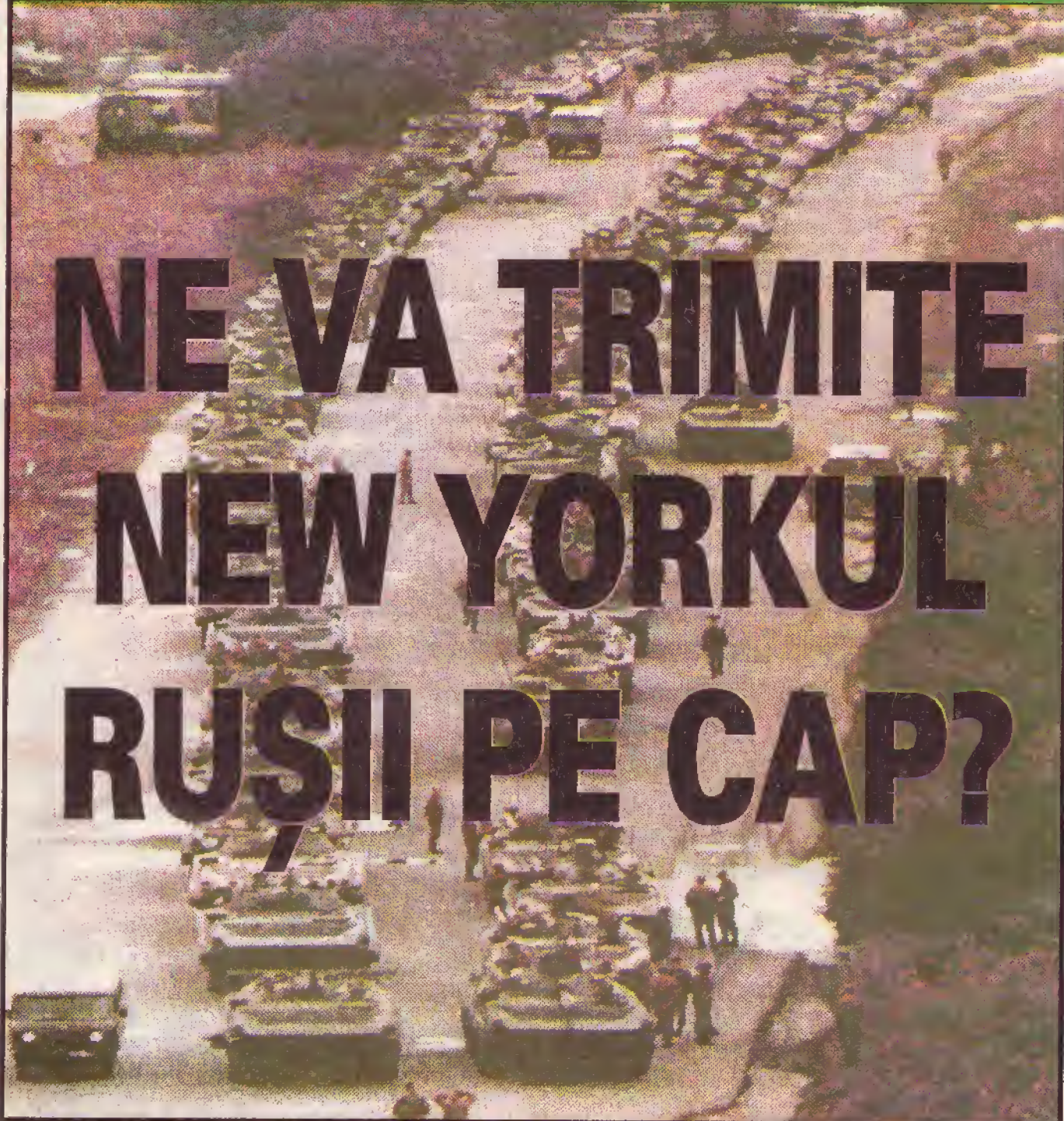

GAZETA

No. 33 (97),
MAI 1994

de Vest

MAGAZIN DE ISTORIE, ATITUDINI ȘI CREDINȚĂ.

An aerial, slightly grainy photograph of a city street, likely New York City, showing a grid of cars and pedestrians. The image is used as a background for the main title.

NE VA TRIMITE NEW YORKUL RUSII PE CAP?

ROMANIA: LEI300; EUROPA: DM3,50; AMERICA: \$2,50.

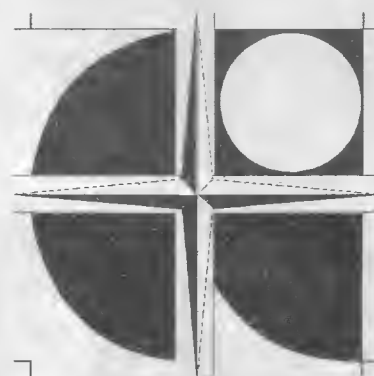

Tipografia
și Editura

GORDIAN

1900 TIMIȘOARA
str. Remus 11
tel. 096-11.22.37.

A SOSIT R
ORA
SA FACETI V
DIN NOU
A PEL
LA NOI L

L
A

I
N

T
E

V
A

L

În acest număr:

EDITORIAL	5
SCRISOARE DESCHISĂ ADRESATĂ DOMNULUI ADRIAN SEVERIN	7
RADU GYR, Calendarul meu	11
TABELELE DE MUNCĂ LEGIONARĂ	13
VALERIU GAFENCU, O LUMINĂ	16
IULIU MANIU ȘI MIȘCAREA LEGIONARĂ	16
SĂBIILE GENERALILOR SCĂPATE DE LA BRICEGE!	19
RUGĂCIUNE	21
ALEXANDRU BASSARAB	22
CE ESTE COMUNISMUL ?	24
SEMAFOR	26
CALENDAR	27
MORT SAU VIU	28
RESTABILIREA UNUI STAT SOVIETIC UNIT ESTE O CHESTIUNE DE TIMP!	29
LEGIUNEA DE LA A LA Z	30

GAZETA DE VEST se pronunță cu hotărâre împotriva oricăror manifestări violente, ilegale, îndreptate în contra minorităților etnice sau religioase, în contra tuturor adversarilor (declarați sau nu) ai conceptului creștin și național. Aceștia trebuie combătuți prin confruntări de idei, prin mijloace pertinente și legale.

Orice acțiune extremă, situată în afara legalității, care și-ar împrumuta eticheta național-creștină, nu poate fi decât o mistificare sau o provocare. GAZETA DE VEST condamnă astfel de leșiri primitive.

GAZETA
de Vest

GAZETA de Vest

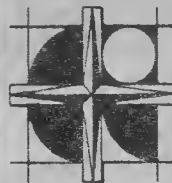
Director: Ovidiu GULEȘ

Secretariat de redacție: Mirela OPRÎȘAN.
Publicist comentator: Valeriu C. NEȘTIAN.
Redactori: Emil LUNGU, Cornel NICOLAU,
Adrian ONEA, Grigore OPRÎȚĂ,
Radu-Dan VLAD.
Fotoreporter: Adrian ANDERCA.

Redacția și Administrația:
GAZETA DE VEST, str. Remus 11,
1900 TIMIȘOARA, tel. 056-11.22.37.
Subredacția București:
tel. 01-610.64.39.

Tehnoredactare și tipar:
GORDIAN, s.r.l.
1900 TIMIȘOARA,
tel.: 056-11.22.37.

Conturile noastre sunt:
S.C. GORDIAN S.R.L.
BANCA COMERCIALĂ
TIMIȘOARA
CONT LEI: 40.72.310.195.;
CONT DM: 4721.1.10.0579.0.;
CONT \$: 4721.2.16.0580.0.

TREI LUMI DIFERITE ÎN TREI MODURI DE GÂNDIRE / ACȚIUNE IRECONCILIABILE

	Demo-liberalismul	Social-comunismul	Legionarismul
Origine	Revoluția franceză (1789), iluminiști masoni, economiști burghezi clasici.	Revoluția bolșevică (1917), congeneră cu cea franceză; Marx, Engels, Lenin, Stalin....	Credința creștină, naționalismul postpașoptist și interbelic.
Conținut	Doctrină pol. și econ. bazată pe ideea inițiativei libere, pe libert. indiv. în domeniul spiritului, opiniei, acțiunii econ., fără intervenția statului, pt. dezvolt. capitalismului ("sălbatic") pe calea reformelor.	Concepție soc. și pol. materialist-atee, care susține răsturnarea prin revol. a sistemului capitalist, lichidarea proprietății private și stabilirea unei dictaturi a proletariatului și a unei pseudo-egalități sociale.	Miscare spirituală (școală educativă) național-creștină, de formare a unui tip superior de român, axat pe primatul spiritului (spiritul = funcțiile superioare ale sufletului) și a unei Româнии noi.
Trăsături	Libertatea, "cond. omenească naturală", e o idee și nu un fapt; Guvernarea-un instr. al asigur. acestei libertăți, deci a drepturilor persoanelor individuale ; Princ. libertății-absolutizat în folosul plutocrației; Stat laic (cvasi-ateu); Despărțire nenaturală între capital și muncă (patroni/proprietari și muncitori/proletari, între oligarhie și massa producătoare); Joc capricios al cererii și ofertei, al concurenței haotice; consumism; Supremația banului , a profitului, a finanței internaționale; Amoralism, tend. antinaționaliste, libertinaj în cultură.	Disprețul libertății, luptă de clasă, "socializarea" mijl. de prod.; Totalitarism, princ. autorității atotstăpânitor; Stat (declarat) ateu; Ordinea morală și juridică - o emanație a sistemului econ. centralizat; Internaționalism, etică "proletară"; Există diferențieri : "socialismul democratic", de ex., preferă calea reformelor în devenirea mijl. de prod. ca propr. obștească; soc-democrația (abandonând marxismul) pune accent pe econ. mixtă; ambele constituie anticamera comunismului (neocomunismului); Spirit partinic în cultură.	Ordinea politică e subordonată celei morale , individul, națiunii și lui Dumnezeu; Ordinea socială se întem. pe dreptul natural și val. creștine; Armonie soc. între clase, guvernarea fiind un mijl. de promovare a înțelegerii dintre oameni, de coordonare a forțelor națiunii creatoare, de apărare a drept. divine și umane; Înnoirea sinceră a vieții private și publice, după princ. evanghelice; Ordinea economică , inspirată din dreptatea socială și sent. dragostei lucrătoare/jertfelnice ; Unitatea armonioasă a tuturor corporațiilor (profesiunilor utile), inspirată de binele comun, împăcarea drepturilor și datorilor; Stat național-creștin, cultura expresie a tradiției sănătoase.
Figuri exponențiale	Cu diferențe sensibile , succesorii lui I. Maniu, I. Mihalache, fam. Brătianu, Gh. Tătărescu, plus ai Alianței Civice, altor formaț.	Liderii din P.S.M., P.D.S.R., P.D.A.P., P.U.N.R., P.D. - F.S.N., P.S.D. ș.a. fie socialiști, neo-comuniști sau post-comuniști internaționali.	Urmașii autentici ai lui Corneliu Codreanu, Moța-Marin, Horia Sima, ai martirilor și eroilor Neamului.
Asemănări	Partidele înrudite din Occident; "centriști" unele curente creștin-democrate.	Cu stângiștii europeni, cu asiaticii comuniști, cu social-comuniștii internaționali.	Falanga spaniolă, anumite direcții de dreapta din Apus și democrat creștine.
Realizări concrete	O opoziție fărâmițată și fragilă, atomistică, masonizată și ahtiată după putere (îmbogățire); credința orgolioasă într-o libertate nemărginită generează dezorganizare socială.	Contraofensivă gauchistă crescândă, în vederea monopolizării frânelor puterii și a instaurării unei tiranii "cu față umană", printr-o propagandă populistă demagogică.	Resurecția spiritului legionar, reactualizarea operei de creare a omului de caracter, bazat pe valențe naționale și etice, cunoașterea adevărului istoric, înarmare morală, reconsiderarea noțiunii de elită.
Perspective	Pulverizare, datorită ambițiilor politicianiste și unelțirilor forțelor oculte, de nu se reușește o unitate a "Convenției"...	Posibil atac frontal împotriva tuturor împlinirilor pozitive postdecembriste - cu succes improbabil.	Șansa unei viitoare reclădiri a societății românești, în spirit creștin, naționalist și autentic democrat, îi aparține!

Editorial

Ce fruct mai prețios poate fi decât omul înzestrat cu virtuțile naționale și evanghelice specifice Neamului. Dacă există un singur om în sat, zece în oraș, o sută în metropolă, Neamul e salvat!

Intellectualii de formație masono-marxistă, îmbrățișând cu entuziasm necontrolat doctrine demoliberales și stângiste, și publiciști care-i secondeză în presă, radio și TV cu un semidictism agresiv, se grăbesc să acuze Mișcarea Legionară de "caracter totalitar și antidemocratic". Prin "totalitarism" se înfierează regimul în care puterea executivă își subordonează toate celelalte sfere de activitate; iar prin "antidemocratism", îngrădirea libertăților individului, înlăturarea partidelor de opoziție și o politică de forță și violență. Criticii politicieni, oricâte ifose manifestă, nu găsesc însă în istoria Legiunii "probe zdrobitoare" (și asta-i doare cumplit!). Ei **inventează, nu documentează**. Totuși, fantoma conflictului iremediabil dintre spiritul verde și cel autentic democratic trebuie agitată - e o cerință de sus, și de mai sus! - pentru a pregăti generații noi străine de românismul creștin și dușmănoase față de Garda de Fier. Nu e o idee ostilă vânturată de gândirea materialistă (socialistă ori capitalistă) care să nu fi fost și să nu fie reprodusă de condeie de la noi și de-aiurea; forțând în mod primitiv un proces de des-naționalizare moral-spirituală a Neamului și o imagine cu totul falsă despre fenomenul legionar. O necesară atitudine antiextremistă? Nu! Adevărată pornografie politică gauchistă!

Să ne explicăm. Dacă un Hannah Arendt (în lucrarea "Originile totalitarismului") consideră că esența regimurilor totalitare este "teroarea totală", un Friedrich sau Brzezinski le definesc prin trăsături ca: o ideologie unică, un singur partid-stat, hegemonia poliției secrete, monopolul statului asupra structurilor economice, culturale, informaționale ale societății. În Germania hitleristă, în Rusia sovietică, în țările satelite, în China roșie, granițele dintre stat și societatea civilă au fost într-adevăr anihilate; drepturile omului încălcate flagrant; orice formă de organizare socială abolită; autocrația - omniprezentă. Regimurile **autoritare** din Spania lui Franco ori din Portugalia lui Salazar (cf. Mircea Eliade, "Salazar și revoluția în Portugalia", Ed. Gorjan, Tg. Jiu, 1942) se disting nu numai prin susceptibilitatea lor la democrație "clasică", ci și datorită faptului că respectul autorității, al ierarhiei, al datoriei/drepturilor, nu le-au transformat în forme de guvernământ tiranice, dictatoriale.

De altminteri, însuși conceptul a evoluat mult odată cu istoria ideologiei politice. Dar chiar "**viziunea creștină a lumii e totalitară**", scrie Nichifor Crainic (în "Nostalgia paradisului", Ed. Moldova, Iași, 1994, p. 8), "în sensul că toate lucrurile existente se cuprind în Iisus Hristos și rădăcinile lor ideale converg în Logosul

CONTRAZICERII?

Prof. Valeriu NEȘTIAN

divin ca lanul de grâu ce există mai întâi în semințele din pământ. Caracterul totalitar (în înțeles de întindere și cuprindere, nu în accepție politizată, desigur) al religiei și nedemocratic al Bisericii sunt realități evidente. Creștinismul fiind "dogmă, cult și disciplină totalitară" (idem, p. 53), de aici decurge puterea ordonatoare și restrictivă asupra tuturor formelor și conținuturilor.

Asemănător stau lucrurile cu legionarismul. Corneliu Codreanu, în cartea "Pentru Legionari", introduce capitolul "Democrația împotriva Neamului". Ion I. Moța opune democrației naționalismul radical. Vasile Marin pledează cu fermitate într-un percutant articol ("Între democrație și statul totalitar") pentru a doua concepție, ca factor esențial în tehnica și arta guvernării. La rândul său, Horia Sima, mai recent, include **democrația, alături de creștinism și naționalism în ORDINEA FIREASCĂ A LUMII**.

Contrașiceri? Idei pe contrasens? Nici un fel (a le interpreta așa ar fi aidoma celor care văd în Biblie; la tot pasul, contradicții de neîmpăcat). Neîndoios, puse pe două coloane, câteva texte pot îndreptăți, pentru cei cu percepții comuniste, critici aspre. Dar e tocmai dimpotrivă: nu e vorba de contradicții, ci de o adâncă înțelegere și cunoaștere a sufletului național; nu îndeplinirea vreunor norme formale, ci respectul cuvenit libertății și autorității, cenzurate de dragoste.

Spiritualitatea legionară se mișcă între pereți transparenti și cu uși deschise, nu între ziduri de piatră, ca într-o celulă bine zăvorâtă. Disciplina în libertate prevalează față de disciplina rigidă, din constrângere. Între a nu ieși de undeva, deoarece e poarta încuiată, și a nu ieși prin poarta slobodă, valoare are hotărârea de-a doua!

Spiritualitatea legionară este nu o tehnică, nici o filosofie, nici o teorie, ci, îndeosebi, o spiritualitate a modelelor realizate. Ele sunt tradiție vie, veche și nouă, adaptată, contemporaneizată. Eroii și martirii legionari au fost astfel de modele. Însă nu doar ei. Mari au fost și atâtea gardiști anonimi, care, trăind în duh arhanghelic, au lăsat (lasă) în urma lor un nume și o faptă. Dar **faptă constructivă model**. Pentru că **treimea legionară**, neamestecată și nedespărțită, e alcătuită din "**doctrină-istorie-efecte practice**" (Traian Brăileanu). Și **realizarea epocală a Mișcării Legionare** - de-a lungul deceniilor delupte și prigoane

este TIPUL SUPERIOR DE ROMÂN CRESTIN, creat prin educație și autoeducație plurivalentă. Aceasta este dovada concretă covârșitoare a prezenței fenomenului legionar în istoria românilor. Istoria, oricât de glorioasă, nu valorează mai nimic dacă nu are acoperire în valuta forte a împlinirilor pozitive calitative. La fel și doctrina. Cine e neghiobul să aprecieze un om sau o vie în floare după înfățișare și nu după roade? Și ce fruct mai prețios poate fi decât omul înzestrat cu virtuțile naționale și evanghelice specifice Neamului. Dacă există un singur om în sat, zece în oraș, o sută în metropolă, Neamul e salvat! Căpitanul - se știe - nu s-a ridicat împotriva democrației în sine, ca metodă de conducere și de organizare a societății, ci contra pseudodemocrației practicate la noi în țară în perioada interbelică. Ea a dus la sfărâmarea unității naționale, la învrăjbiri și dezbinări. Ea a dus la discontinuitate în efort, la lipsa de autoritate, la subordonarea României marelui finanțe, în analiză ultimă, la instaurarea dictaturilor succesive din cei 56 de ani. Combătând cu asprime dictatura ("poporul nu se conduce după voința unei persoane, ci după legile naturale de viață"), fondatorul Legiunii, devenit între anii 1935 și 1937 un paladin al democrației și apărător vajnic al legalității, a pus deasupra autorității și a libertății **principiul dragostei aplicate**.

Legionarismul n-a contestat **pluralismul**. Cabinetul instalat la 14 Septembrie 1940, de exemplu, a inclus miniștri din cadrul altor partide (dizolvate de Carol al II-lea în Februarie 1938). Comandantul Horia Sima a propus în repetate rânduri conducătorului statului, în toamna lui 1940, organizarea de alegeri libere. Propunere refuzată de generalul Antonescu și de liderii ai partidelor istorice din motive lesne de priceput. Guvernul Național de la Viena a fost constituit din 5 legionari și 5 personalități din afara Legiunii. Dacă totuși Mișcarea a acceptat varianta partidului unic, a făcut-o într-un **moment de grea cumpănă pentru țară**, când patria era în pericol și se deslusea clar tropotul dușmanilor la hotare și în interior. Asta ne mai trebuia atunci, lupte politice fratricide... (Fruntașii formațiunilor politice beneficiau, cu toate acestea, de maximă libertate de mișcare, lucru adesea recunoscut de ei înșiși.) Partitocrație, nici într-un caz!

Drepturile omului.

Doctrina și istoria legionară nu vizează în exclusivitate asigurarea drepturilor individului, ci - pe lângă datorii -- urmărește subordonarea acestora drepturilor colectivității naționale actuale și ale Neamului. Când numeroși adversari pretind că legionarii vorbesc nejustificat în numele Națiunii și al țării, ei "uită" că aceștia au un drept legitim - pecetluit de propriile jertfe și idealuri - de a se rosti ca din partea românilor morți, vii și a celor ce vor veni după

noi. În vederea preîntâmpinării și lichidării anarhiei, dezordinei, stării de tulburare și de criză generală a societății. Intoleranță? Pardon! Intransigență naturală. Oricum, **AUTOTOLERAREA E MAI VATĂMATOARE DECÂT INTOLERANȚA**.

Restrângerea unor libertăți, numai în clipe extrem de dificile pentru Neam și Țară, este un fapt intrat în istoria tuturor popoarelor. Legiunea nu poate admite folosirea libertății nelimitate a individului în detrimentul aproapei, ca prilej de sminteală: **adeverata libertate e față de păcat**. Libertatea autentică - în viziune legionară - pusă de acord cu directiva harului, consistă în a renunța la **interesele îngust personale** în favoarea celor naționale. Așa se și explică poziția arhanghelistică complexă, nu uniformă, ci creatoare, față de aplicarea în cunoștință de cauză a acestei, mult îndrăgite de "democrații puri", categorii filosofice. Oricine vrea înțelege că atunci când ne arde casa, nici unui om conștient și reponsabil nu-i arde de libertate haotică.

În cadrul intern al Legiunii - cuvine-se a fi relevat - funcționează **criteriul selecțiunii**, nu al alegerilor. Nu votul, vorbăria sau intelectul. Cum scrie în "Amintirile" sale Traian Puiu, e anume "capacitatea de dragoste pentru tot ce este românesc. Această facultate îi determină omului atât puterea lui de muncă și de luptă, cât și puterea de jertfă și de dăruire personală în slujba Neamului".

Egalitatea - alt principiu fundamental al democrației - nu face obiectul vreunei opoziții de concepție și de acțiune din partea Mișcării Legionare: toți suntem născuți după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Egalității extind însă ideea de egalitate dincolo de domeniul meritului și al nevoilor raționale. Potrivit dogmei legionare, într-adevăr egalitarismul e un principiu distructiv: ucide tocmai partea cea mai nobilă din om - ELANUL CREATOR. Omul este egal altui om ca suflet de salvat, în sens metafizic, prin intermediul religiei. De asemenea și în fața justiției. Încolo, întâlnim numai inegalități, inclusiv în sânul Organizației Națiunilor Unite... Nu **inegalitatea (o stare naturală)** între faptele omenești reprezintă racila societății, ci proasta înțelegere a principiului egalității (care este un concept mintal).

Drept consecință, egalitatea legionară își proiectează **trei puncte de reper**: o doctrină întemeiată pe iubire, înțelegere și armonie între oameni; organizare ierarhică și piramidală; spiritul de luptă sprijinit pe justiție socială și fericirea cetățenilor. Toată politica socială a Mișcării e direcționată înspre armonia socială favorabilă omului, indiferent de rolul jucat în întregul național. Zeificarea egalității duce la persecuția scânteii divine din ființa umană (și Dumnezeu face o selecție!).

Așadar, nu contraziceri, ci dialectică. **Dialectică legionară** (v. și "Dialectica naționalismului", de Nicolae Roșu, Cugetarea, Buc. 1935), fundamentată metafizic. De la Socrate, întemeietorul dialecticii, până la doctrinari, cărturari și trăitorii arhanghelistici ai ceasului de față, toate cărările duc la soluționarea **problemelor fundamentale ale moralității**. Și toate năzuințele ideale. Dintr-o convorbire sufletească cu sine însuși, acest procedeu tinde să-l determine pe om să realizeze identitatea dintre gândire și existență. Înlătându-l de la lumea lucrurilor la lumea ideilor, pentru ca apoi să se coboare iarăși în lume, pe care s-o privească **sub specie legionaris**.

CONSEMNARE DEOSEBITĂ

În dimineața zilei de 8 Aprilie a.c., **DI. Corneliu Coposu**, în interviul pe care l-a acordat postului de radio Europa Liberă, a respins categoric orientarea României spre Moscova. În acest gest găsim sufletul și aprobarea țării.

Redacția

*Scrisoare deschisă adresată
domnului Adrian Severin*

Domnule Adrian Severin,

Acum două zile, în interviul pe care l-ați acordat postului de radio B.B.C., ați afirmat că partidul din care faceți parte a inițiat și prezentat Parlamentului un proiect de lege de "reabilitare" a foștilor deținuți politici condamnați pentru lupta de răsturnare a regimului comunist, proiect din care l-ați exclus pe foștii legionari motivându-vă propunerea prin faptul că aceștia ar fi avut pe lângă dorința de răsturnare a comunismului și pe cea de instaurare a regimului legionar, regim care - în opinia d-voastră - ar fi de dictatură.

Aceasta fiind tema, pentru aprobarea proiectului d-voastră, ați avea obligația să vă motivați propunerea raportându-vă

argumentația la Constituție, Justiție și Istorie.

Pentru a rămâne strict legați de subiect, rândurile mele vor cuprinde câteva afirmații și întrebări la care vă rog să răspundeți:

1) - Care sunt motivele acestei "reabilitări"? Luptele și jertfele celor care au combătut comunismul sunt și vor rămâne fapte de măreție istorică, fapte pe lângă care nu se poate umbla cu "reabilitarea". Pentru restituirea unor bunuri materiale confiscate de comuniști, juriștii vor găsi alte formule decât cea de "reabilitare".

2) - Despre legionari, Constituția țării, care cuprinde normele de bază privind libertatea politică a cetățenilor, le asigură tuturor, fără discriminări, egalitatea.

Nominalizarea unor organizații sau partide politice ca fiind extremiste încalcă conceptul de bază al egalității. Calificativele pot fi părtinitoare. **Extremismul se manifestă prin fapte.** Numai sancționarea faptelor extremiste, chiar dacă acestea ar aparține unor partide autointitulate de centru, pot asigura deplina egalitate a cetățenilor.

BINEFACEREA ÎNVIERII PENTRU UN LEGIONAR

Ne gândim doar la una din binefacerile Sfintei Învieri a lui Iisus. O binefacere deosebit de mângâietoare și scumpă inimilor noastre în veacul de descompunere a credinței și de înăbușire sufletească, în care avem amarul de a trăi. E binefacerea convingerii pe care o coboară Sfânta Înviere în sufletele noastre, privitoare la incontestabila biruință a Binelui dumnezeiesc împotriva puterii Răului.

Biruință absolut sigură. Biruință care, dacă nu mai poate fi câștigată pe căile omenești, cu respectul legilor pământești, atunci recurge la ajutorul și intervenția harului ceresc al Creatorului. Și ce-I este Creatorului să calce chiar și legile naturii întemeiate tot de El, spre a-și impune voința Sa, care altfel n-ar mai putea fi împlinită? Cel-ce a creat legile naturii, legile creației, de ce nu le-ar putea modifica atunci când ele sunt o piedecă pentru triumful Său? (...)

(Ion Moța, Cranii de lemn, Ediția revoluția din 1989, Colecția "Omul nou", FLA., pag. 34.)

Deci, numai nominalizarea faptelor extremiste este corectă.

3) - În nici una din cărțile legionare nu se găsesc afirmații care ar respinge pluripartidismul și criteriile electorale democratice ale alegerilor. Critica legionară adusă democrației s-a adresat părților ei negative: corupția, nedreptatea, demagogia și tot ce aparține de ele:

a) Formula conducerii de către elite s-a folosit în interiorul organizației, sistem pe care îl întrebuințează astăzi și partidele democratice.

b) Din punct de vedere spiritual, Mișcarea Legionară este "de dreapta", raportându-și faptele la morala

creștină, încadrându-se în limitele recomandate de dragostea creștină.

c) Din punct de vedere politic și economic, Mișcarea Legionară este "de centru", împotriva dictaturilor care pot duce la tiranie, dar și unui liberalism fără limite care ar duce la libertinaj și la anarhie. Cheia și asigurarea unui echilibru este dragostea creștină.

Evenimentele care au ieșit din acest cadru au fost accidente față de care legionarii la timpul respectiv și-au exprimat regretul, le-au recunoscut și au plătit pentru ele.

4) - Nici o instanță judecătorească, internațională sau națională, nu a emis vreo sentință acuzatoare împotriva Mișcării Legionare, cum că aceasta ar fi fost o organizație de tip fascist sau național-socialist:

a) Tribunalul de la Nuremberg a scos Mișcarea Legionară de sub acuzația de fascism și colaboraționism.

b) Acuzațiile denigratoare care s-au adus Mișcării Legionare, cum că ar fi fost o organizație violentă, în lumina celei mai elementare statistici, demonstrează că față

de numărul violențelor îndreptate asupra legionarilor din partea celor care dețineau puterea politică, răspunsul legionarilor a fost sub 1 la sută.

5) - Nu au existat până în prezent legi, nici chiar sub regimul comunist din România, care să pedepsească apartenența politică a unui cetățean, întotdeauna s-au pedepsit faptele, chiar dacă uneori au fost inventate.

a) În majoritatea situațiilor, apartenența politică a fost stabilită de Securitate, prin brutalitatea anchetei.

b) În toate situațiile, acuzația din dosare a fost una singură: cea de uneltire la răsturnarea regimului comunist. În unele cazuri, pe lângă această acuzație, legionarii erau învinuiți de încercare de instaurare a regimului capitalist american. Din întâmplare, formula de instaurare a "dictaturii legionare" nu era la modă în timpul respectiv la Securitate precum este astăzi în proiectul d-voastră de "reabilitare". Deci nu o puteți folosi nici măcar ca înscris al Securității, fiindcă lipsește. Acuzația d-voastră cum că legionarii ar fi avut și intenții de acaparare a puterii politice este o presupunere, fără acoperire în acte și fapte. Presupunerea vă aparține ca fantezie și ură și nu poate fi luată

în considerare nici de Parlament și nici de Justiție.

Imediat după Revoluția din Decembrie 1989, pentru a abate marea aversiune care se manifesta

împotriva comunismului, s-a creat planul pretinsului "pericol legionar". Astfel au apărut legende fantastice despre foștii legionari, afirmându-se acuzator că ei ar

fi fost aceia care au atacat forțele de ordine ale Ministerului de Interne

în Iunie 1990. Dacă aceste invenții au putut atunci înșela pe cei naivi, acum majoritatea oamenilor vor respinge noua manevră de eliminare a legionarilor din lupta anticomunistă, cunoscând că Nae Ionescu, Mircea Eliade, Constantin Noica, Radu Gyr, Petre Țuțea și foarte mulți alții, au fost legionari și nu vor putea fi excluși din istoria celor care au combătut comunismul.

Folosind logica d-voastră, pe care o întrebuințați pentru acuzarea altora, vi s-ar

putea răspunde tuturor celor care ați făcut parte din protipendada P.C.R. că nu ați dorit înlăturarea dictaturii comuniste ci numai înlocuirea lui Ceaușescu.

6) - Inițiatorii propunerii despre care ați vorbit - de "reabilitare" - sunteți foști membri P.C.R. Nu vi s-a pretins nici o **reabilitare** așa după cum d-voastră o pretindeți altora. Nu vi s-a cerut nici desolidarizarea de trecutul istoric al partidului comunist, a căror înaintași, la un moment dat, au cerut dezmembrarea țării, și nici desolidarizarea de sutele de mii de crime pe care acest partid le-a comis. Nu vi s-a contestat nici faptul că sunteți parlamentari. Dar de aici și până la îndrăzneala pe care v-o permiteți, de a face "rânduială" în istoria celor care au luptat și a acelor care și-au dat viața pentru înlăturarea comunismului, e totuși prea mult. Nu puteți rămâne în continuare elevii urii comuniste. Ar fi trebuit ca existența tragică a lumii, redusă la posibilitățile noastre de toate zilele, să vă fi adus măcar înțelegerea pentru cei plecați în veșnicie, absenți de la ancheta d-voastră. Ei nu mai pot declara apartenența politică pe care au avut-o și nici nu se pot apăra cu marea lor dragoste față de Hristos și Țară. Închei cu un exemplu care ne-ar obliga la reflecție: în cimitirele militare de pe front, unde odihnesc alături ostașii celor mai învrăjbite armate, florile, gândurile și vorbele noastre, pe care le aducem, pot fi numai de respect sau de rugăciune.

Cu speranța unor gânduri omenesti,

Zaharia Marineasa

Str. 1 Decembrie, nr. 27 A,
1900 Timișoara.

Timișoara, la 3 Aprilie 1994

P.S. În situația în care pentru d-voastră rămâne valabilă și acuzația de antisemitism, vă recomandăm să cunoașteți părerile Rabinului Șef Șafran și ale lui N. Steinhart despre Mișcarea Legionară. Naționalismul legionar nu este șovin.

Dragă domnule Guleș,

Întrebarea pusă de **Gazeta de Vest** referitor la chivotul lucrat de legionari în temnița Aiudului mi-a provocat multe gânduri. Cred că aceea ce se vede în revistă este o reproducere după o fotografie a bisericii Curtea de Argeș. Cred că nu e chipul chivotului pe care îl căutați.

La noi în sat, Decea, la 10 km pe șoseaua națională spre Cluj, pornind din Aiud, în altarul bisericii ortodoxe se găsește un asemenea chivot sculptat, cred, tot de Anghel Papacioc. Îi recunosc mâna încă din anul 1938, din lagărul de la Miercurea-Ciuc, unde am stat împreună, când m-a instruit și pe mine în ale sculpturii (mai învățasem ceva în liceu).

Chivotul din biserica noastră e puțin deosebit de ceea ce se vede în revistă. Are numai un turn mare, iar cele două turnulețe de deasupra intrării nu sunt răsucite, ci sunt mai joase, având acoperișul în forma turnului mare. În rest, totul e ca și în reproducerea dv.

Altă nedumerire a mea: spuneți că acest chivot a fost dăruit în 1945 Mănăstirii Vladimirești și dispare după desființarea acesteia în același an.

Am sosit acasă, în anul 1946, după o absență de cinci ani, plecat fiind prin străine meleaguri. Într-o atmosferă mai liniștită, am avut legături cu legionarii din Aiud care lucrau într-o colonie la Mirăslău, satul apropiat.

Prin anul acela a apărut chivotul în biserica noastră. Preoți erau tatăl meu și Dragotă Valer, paroh. Acesta era legionar cunoscut de prin anul 1937.

Familia Olteanu din Decea, trei învățători: Ioan, Nicolae și Vasile, erau legionari. Nicolae a murit pe frontul răsăritean. Ioan a fost condamnat prin 1942 și se găsea în Aiud. Doamna Elena Olteanu, învățătoare în Decea, avea legături cu soțul ei. (Mai trăiește și azi în comuna Sântana lângă Tg.Mureș). Vasile Olteanu era fugit în Germania, de unde a revenit în '44. A murit acum trei, patru ani.

Cred că Ioan Olteanu a scos chivotul din penitenciar. A murit la scurtă vreme după eliberare, iar doamna Elena s-a întors în satulei, Sântana. Chivotul din biserică a stat din anii aceia la locul lui, netulburat, și după ce a plecat părintele Dragotă, astăzi trecut la cele veșnice. Prin anii '80, părintele Fufezan i-a pus geamuri de sticlă colorată, un bec înăuntru. Azi se păstrează în el Sf. Împărtășanie. Altarul pe care se vede turnul în redarea dv. e prins de rest cu balamale și toată biserica se deschide ca o cutie.

Dacă de acest chivot este vorba, suntem gata să-l cedăm Mănăstirii Vladimirești, dar să ni se dea un alt chivot pentru biserica noastră. În prezent sunt administratorul bisericii din Decea.

Nefiind întemnițat în Aiud decât în 1962-64, nu i-am cunoscut pe ceilalți constructori ai chivotului. (Afară de Ianolide). Cei care mai trăiesc ar putea să se abată prin Decea și să-l recunoască. Casa mea și a soției Elena Faina este ospitalieră, oricând dispusă să primească prieteni și camarazi, chiar necunoscuți.

Al dv., cu afecțiune și admirație,

**Aurel POPA
(POPICU)**

PĂMÂNTUL ROMÂNIEI, ADEVĂRATA TARĂ SFÂNTĂ!

Unii șovăielnici, se întreabă și își zic: Ce rost are cinstirea Crucii, când ea a fost instrumentul de tortură și de chinuri groaznice suferite de Mântuitorul Hristos? Merită Crucea să fie pusă în vârful turnurilor bisericilor și pe pereții caselor? La răspântiile drumurilor, sau purtată pe piept? Răspunsul este afirmativ: Da! Crucea merită și trebuie să fie cinstită de către toți credincioșii creștini.

Noi Românii avem în plus motivele noastre specifice de a cinsti Crucea Domnului! Azi, la Duminică Crucii vrem să amintim tuturor românilor că Neamul nostru, în decursul istoriei sale bimilenare, a străbătut un adevărat Drum al Crucii. Căci ce este în esență istoria noastră națională decât povestea însângărată a pătimirii și a Crucificării, dar și a Învierii Neamului Român.

O revistă (**Memoria**) a publicat recent o hartă a României în mijlocul căreia figurează Crucea Răstignirii lui Hristos, iar împrejur, pe tot cuprinsul țării, sunt marcate orașele și localitățile unde s-au aflat închisorile și ospiciile, penitenciarele, lagărele de muncă și minele de osândă, unde au pățimit, au suferit enorm și au murit, neștiuți de nimeni, sute de mii de români ce și-au iubit Țara, au crezut în Dumnezeu și în dreptatea lui, au crezut în Învieirea Neamului Român.

Toate aceste locuri sfinte de martiraj românesc s-au datorat dușmanilor dinlăuntrul țării, care s-au infiltrat pe nesimțite în structurile de Stat, pentru ca de pe acele poziții de autoritate (adică cu a lor falsă autoritate) să-și impună metodele lor diabolice de subjugare și de distrugere a Ortodoxismului și a Românismului.

Toate aceste locuri sfinte ale Patriei noastre pot fi completate cu locurile și câmpurile de luptă unde s-au dat marile bătălii pentru apărarea și ocrotirea ființei neamului față de dușmanii năvălitori din afară.

Acolo zac osemintele ostașilor, militarilor ce au apărât sub flamura tricoloră "hotarul vechi, hotarul sfânt".

Într-o perioadă de jumătate de secol, până la Revoluția Română din 1989, Poporul nostru a avut parte de eroi, martiri, mucenici, mărturisitori și sfinți ce au păcătuit cu sufletul lor, cu credința lor, cu viața lor, cu sângele lor, atașamentul la Hristos și la pământul strămoșesc, sfîșind astfel pământul României, ce devine astfel pentru noi adevărata Țară Sfântă.

Aici, și numai aici, este pentru noi

Golgota Crucificării, dar și Ierusalimul Învierii. Mormintele eroilor, știute sau neștiute, începând cu al Voievo-dului Mircea cel Bătrân de la Cozia, apoi cu mormântul Voievodului Ștefan cel Mare și Sfânt, sunt și rămân locurile noastre sfinte de pelerinaje. Și dacă unii dintre martirii și mucenicii noștri naționali nu au morminte, sau li s-a pierdut urma, aceasta înseamnă că ele se aseamănă cu Mormântul ce a rămas gol al Mântuitorului. Căci Dumnezeu nu poate muri, el nu poate zăcea într-o groapă. Dumnezeu e spirit pur și deci nemuritor.

Tot așa și mormintele neștiute și fără cruci ale sfinților și eroilor noștri, ne arată că Românismul nu poate muri, că el este Spiritul nostru transfigurat de Ortodoxie, ce nu poate fi ucis într-o groapă, căci e nemuritor.

Toată istoria universală, dar mai ales cea europeană, se învârteste în jurul Crucii lui Hristos. Unii pentru El, iar alții contra Lui. Și în zilele noastre, precum în urmă cu 2000 de ani, unii oameni îl condamnează pe Dumnezeu și-l răstignesc mereu pe Cruce pe Hristos. Iar alți oameni îl cinstesc, îl adoră, îl apără, și îl urmează chiar pe Golgota, pentru ca mai târziu să devină ei înșiși următori fideli ai lui Hristos, și să moară și ei de același fel de moarte violentă. Tot pământul nostru e un mare mausoleu al eroilor și martirilor Neamului, adăpostit în Catedrala Sfintei ROMÂNII.

Domnul Hristos a fost Marele Nonviolent al Umanității. Căci acesta este marele învățământ al răstignirii pe Cruce, fără împotrivire, fără violență, fără murmur, al lui Hristos: ca să dea o pildă lumii de atunci și de azi, că salvarea și izbăvirea ei de toate relele ce o bântuie constă în îngăduință și nonviolență, ce izvorăsc din Marea IUBIRE Dumnezeiască.

Lumea de azi, a războaielor, a atentatelor și a nesupunerii, este departe de Dumnezeu și de iubirea Lui.

Acum reînvie, încetul cu încetul, puterea Crucii lui Hristos; mai întâi în sufletele tineretului din școli, a ostașilor, apoi a tuturor românilor, prin acțiunea benefică a Religiei Creștine.

Pr. Protopop Ioan DRĂGOI

Iubiți cititori,

Ne cerem scuze pentru faptul că nu putem face față avalanșei de scrisori care ne sosesc zi de zi la redacție.

Din cauza limitelor fizice (personal, spațiu etc.) nu suntem în măsură să răspundem în timp util la unele scrisori.

Vă rugăm să aveți răbdare, noi vă stăm la dispoziție și vă vom răspunde cât putem de repede.

Vă mulțumim pentru înțelegere,

Redacția

Capodopera

episodul 10

(...) O tulburătoare întâmplare îmi cutremură scrisul. Ajun de Sf. Dumitru, în 1929, seara. Mă căsătorisem, cu doi ani mai înainte, și prietenul drag - licențiat în filosofie și tânăr profesor suplinitor la liceul "Carol I" din Craiova - venise să ne vadă, în trecere prin București, pe soția mea și pe mine, înainte de reîntoarcerea lui în orașul amintirilor și colaborării noastre. Se grăbea să plece chiar în seara aceea. L-am primit cu o frenetică bucurie. Voiam să-l mai rețin, o zi, în Capitală. Se împotriva. Glumeam stupid: "- Măi, o să deranjeze trenul, cu tine cu tot... Dacă pleci, să știi că e sigură catastrofa..." Râdea cu dinții lui frumoși și cu marii, melancolicii săi ochi... A plecat de la noi direct la gară... În blestemata noapte de sfârșit de octombrie, două trenuri, cu mugete de fiare rănite, cu trăznete de oceane dezlănțuite, s-au năpustit unul într-altul la Recea, lângă Slatina. În ele călătoreau doi prieteni și tovarăși de condei. Unul mergea spre Craiova: Milcu. Celălalt venea spre București și a fost scos de sub fierările fumegânde, numai oase zdrobite și carne sângerândă: Savin Constant. Curând, după neuitata întâmplare, a început șilenta agonie a poetului "Cântecelor din mormânt".

În primăvara lui 1931, sosind să-mi văd părinții, rămași încă la Craiova, l-am revăzut, acasă la el, culcat pe un pat alb ca zăpada, cu obraji ca o tuberoză ofilită... O mână umedă și caldă - porumbiță bolnavă - s-a sbatut o clipă, și i-a rămas apoi, lăncedă și obosită, în mâna mea. Ochi îi surădeau, ușor aburiți de tristețe, oglindind aceeași melancolie de tânăr voievod ingenuncheat... A murit, departe de mine, peste alți doi ani, într-un sanatoriu de fizici din preajma Craiovei, cetatea unde visasem, iubisem și scrisesem amândoi... Și unde murise, pe un pat de frunze veștede, adolescența noastră. Un caiet cu versuri inedite și titlu simbolic, "Soare stins" și altul cu schițe (proză), opere postume încredințate profesorului C.D. Fortunescu, s-au pierdut o dată cu hârtiile și cărțile bunului și marelui cărturar, împrăștiate de vicisitudinile vremii. (...)

Student și tânăr scriitor în București. Buna și devotata mea mamă dorea, din tot sufletul, să urmez "dreptul", pentru a fi, ca fratele ei, Alexandru Gherghel, avocat "ilustru" și scriitor. Nevrând s-o măhnesc, i-am satisfăcut dorința și m-am înscris la Facultatea juridică, dar, totodată, mi-am cerut înscrierea la Fac. de Filosofie și Litere, unde mă trăgea inima. E inutil să precizez că

n-am asistat o singură oră la vreun curs de "drept", frecventând în schimb, cu pasiune, toate cursurile de filosofie, istorie și filologie modernă, student entuziast și zelos. Am avut, deci, norocul să-l asist pe Vasile Pârvan care, semănând cu un pastor protestant la chip și îmbrăcăminte (veston negru, închis până la gât, unde se zărea doar marginea albă a gulerului tare), solemn și impunător de parcă ar fi oficiat într-un templu, preda istoria antică, accentuând cu fiecare gest sobru și fiecare frază cizelată, atmosfera de cult al antichității, ce domnea în sală. (...)

Am avut, și după anii studenției, prilejul de a-l asculta pe Nicolae Iorga conferențind în diferite locuri, săli de teatru, Ateneu, ș.a. Temele erau variate - cultura bizantină, revoluția franceză, condotieri și conchistadori, portul național din Argeș și Muscel, renașterea italiană etc. Și, totuși, în opulența frazelor și-n incapacitatea de a-și ordona și zăgăzui belsugul informației, de care el însuși era robit, își pierde marele orator firul subiectului conferinței, subțiat și strivit sub cele mai neașteptate digresiuni. După două ore de încântătoare rostire, tema principală rămâne abia atinsă și neterminată. Lipsa de concentrare, absența spiritului de sinteză, luxa și abandonul subiectul în favoarea unor superbe paranteze și disociații de idei și amănunte laterale, de multe ori fără nici o legătură cu tema enunțată. Plecam din sală îmbătați de magistralele fraze, fermecați de excepționala oratorie, covârșiți de puhoiul de citate, nume și date, uluiți de fenomenala memorie a virtuozului cuvântător, ca, până la urmă, să ne dăm seama că ne-am îmbogățit mintea cu o mulțime de cunoștințe noi, dar că n-am aflat mai nimic în raport cu subiectul propus de conferențiar.

Același farmec al cuvântului, atenuat însă de dificultatea de-a urmări ideea principală până la capăt, îl întâlneam și-n opera scrisă, în "Istoria românilor", de pildă unde fraza măiastră, deschizând multiple și largi perioade, umplea uneori o pagină întreagă, obosind și derutând lectura.

În ceea ce privește creația literară a prolificului învățat, poezia constituie, desigur, partea ei cea mai palidă, mai săracă în artă. Versurile sunt convenționale, lipsite de amprenta originalității, sau retorice și prozaice. Variată ca teme, dramaturgia fecundului autor oferă, ce-i drept, cititorului, o viziune totdeauna interesantă și nouă a personajelor și a conflictului dramatic, dar acțiunea, lipsită de nerv și creșteri în desfășurarea ei, tânjește, nereușind să captiveze atenția spectatorului - atunci când piesa e reprezentată pe scenă. Facilitatea scriitorului de-a compune, pentru teatru, opere în versuri albe sau în proză (elabora o piesă întreagă în tren, călătorind de la București la Craiova, de exemplu, în trei sau patru ore!) naufragia, inevitabil, în superficialitate, în multă frazeologie și-n penurie de tensiune dramatică, uluitoare doar prin formidabila capacitate a autorului de a adăuga încă una la multele și diversele sale ipostaze. Capodopera literară a eruditului condeier rămâne firește, culegerea de "Cugetări", concise în formă, profunde în idei, incisive și lapidare în expresie, de incomparat cu "Memoriile" - detestabile ca stil și pline de greșeli gramaticale, ale incontestabilului erudit și mediocrului om politic, nestatornic în opinii și atitudini. Vehement polemist, pamfletar corosiv evitând însă trivialitatea, patriot înflăcărat, N. Iorga a susținut, cu penița lui, remarcabile opinii politice - când nu erau, uneori, prea subiective, generate de imensul său orgoliu - incapabil, totuși, de a le concretiza în fapte, așa cum s-a întâmplat în perioada guvernării sale de tristă amintire din nefericiții ani 1931-1932.

La rândul său, istoricul și criticul literar trebuie privit cu toată obiectivitatea, lectura atentă și repetată a operei impunându-se. Dacă primele volume: "Istoria literaturii române vechi" - sec. XV-XVIII, incontestabile merite, investigațiile documentare fiind profunde și minuțioase, izvoarele străine și autohtone, precis identificate, primele manuscrise religioase și începuturile istoriografiei naționale migăloase date, cercetate și puse în reală valoare, biografiile tuturor cronicarilor noștri prezentate cu abundente și chiar surprinzătoare (și stufoase) detalii, iar scrierile lor analizate cu competența unui pasionat și scrupulos explorator, stabilindu-se sursele de informație, procedându-se la paralele și comparații, totul într-o severă disciplină științifică și cu un bun simț critic riguros, rareori alterat de subiectivism, - în schimb, ultimul volum, referitor la "Istoria literaturii române moderne" - epoca de după 1900 - e de-a dreptul penibil. Atât istoricul cât și criticul literar se găsesc sub nivelul oricărei aprecieri. Referințele biografice sunt pline de erori, domină confuziile de nume și falsele atribuirii de opere, bibliografiile se înfățișează fie incomplete, fie cu grosolane greșeli de înregistrări. Sunt ispitit să cred că tot acest "travaliu" bio-bibliografic, alcătuind partea istorică a lucrării, s-a datorat unor tineri colaboratori - anonimi nouă - unor imberbi, dacă nu ca vârstă cel puțin ca minte, lipsiți de orice educație și probitate științifică, preținși "discipoli" parazitari, care, scăpând de sub **vigilența** profesorului, "s-au achitat" doar în batjocură de munca solicitată... Cât **d e s p r e** considerațiile pur critice din citatul volum, opinii ce revin, în întregime, semnatarul operei, se poate ușor remarca același îndoielnic gust estetic, același hiatus de **comprehensiune** în fața fenomenului literar modern - mai rafinat, mai complex în subtile mijloace de expresie și mai insolit ca motive, preferințele fostului dirigitor al "sămănătorismului" orientându-se tot spre vechea poezie dulceagă și idilizantă și spre o proză mai vetustă ca tematică și tehnică epică.

Citind nu numai aceste capitole de "istorie literară modernă", dar revăzând și vechile colecții ale revistelor "Sămănătorul",

"Drum drept", "Ramuri", tutelate de lozincile estetice și atitudinile critice ale "patriarhului" de la Văleni, îmi reîntăresc convingerea că marele cărturar, în pofida uriașei lui culturi, a fost văduvit din totdeauna de un real simț estetic, acesta nefiindu-i un dar înăscut, ci doar un produs al efortului intelectual de-a percepe, a gusta și califica opera de artă. Căci, după cum poetul "se naște" (nascuntur poetae) și nu se fabrică în mod cerebral, tot așa simțul estetic, dacă nu e un har, o grație, nu poate fi tras la traforaj în atelierul minții, oricât ar interveni rafinamentul culturii spre a-l șlefui. De altfel, deficiența de gust critic, nuanțat și subtil, apăruse evidentă și în tentativele sale anterioare de a consacra și a impune ca majore talente literare modeste precum Volbură Poiană, Const. Asiminei, G. Rotică, Virgil Tempeanu, Vasile Militaru, Ion Ciocârlan, C. Sandu-Aldea - plante arome crescute în pepiniera cu miros de levănțică, cimbru și mușetel a sămănătorismului".

Expunându-mi considerațiile și rezervele de mai sus, n-aș vrea să se creadă cumva că încerc să diminuez personalitatea acestui titan al erudiției, cu care cultura noastră se mândrește și pe care n-am încetat să-l venerez, nici că aș cuteza să umbresc importanța și masiva sa strădanie "Istoria literaturii române", contribuție de seamă în domeniul spiritualității naționale. Mi-am propus însă, dintru început (nu de la "bun început", cum zic și scriu literații de azi,

dorind să îmbogățească, cu **z o r z o a n e** artificiale, limba) să fiu cinstit și sever față de mine însumi și față de cei persecutați și portretizați, ca oameni și scriitori, în aceste "memorii" - sincere până la asprime, câteodată - ele neurmărind decât **z u g r â v i r e a** adevărului, rostit fără diluări siropoase, îmi însușesc, drept călăuză, faimoasa formulă a lui Voltaire: "pour les vivants certains ménagements, pour les morts **a u c u n**", modificând-o însă în privința "celor

vii", înfățișați fără bunăvoință curtenitoare, precum și fără prea multe cruțări.

Ca și uriașa personalitate a profesorului Iorga, grefată, deopotrivă, pe linii drepte și sinuoizități, pe atitudini hotărâte și contradicții, paradoxală pare și vastă, monumentală sa operă, unde absența

simțului estetic - vădită în paginile de critică literară - e răscumpărată din plin, de altele încântătoare, precum descrierea țărilor românești văzute de scriitori străini, subtilele observații asupra portului național din diverse regiuni, panorama retrospectivă a vechilor noastre târguri și orașe, reflectarea Bizanțului în unele aspecte ale trecutului moldo-valahș.a., capitole scrise cu deosebită măiestrie și putere de evocare.

N-am făcut parte dintre cei care s-au găsit în preajma ilustrului cărturar, nici n-am avut cînslea de a-i fi fost prezentat vreodată, dar păreriile sale despre literă, articolele și eseurile mele literare m-au onorat cu aprecieri favorabile. Profesorul mi-a publicat în fruntea ultimei lui reviste "Cuget clar" (1936), poezia intitulată "Dobroge", citându-mi, alături, pe pagini întregi, la rubrica "cronici", fragmente din opiniile mele critice referitoare la "curențele de avangardă" și "anarhia în artă". Printre alte dovezi de prețuire, vara anului 1936 mi-a adus invitația profesorului de-a conferența la Vălenii de Munte, în cadrul cursurilor universitare libere. Răspunzând măgulitoarei poftiri, am ținut, în fața unei săli arhipline de studenți, învățători și profesori de liceu, două conferințe: una despre "Baladă și suflet național", iar alta despre "Modernism și anarhism în literatură", însă cu părerea de rău că, tocmai în aceste zile, marele patron al cursurilor lipsea din țară... Fără a mă fi bucurat de norocul de a-l cunoaște personal, am continuat să-i păstrez strălucitului învățat un profund și convenit respect, în pofida unor divergențe de opinii literare (neexprimate însă prin nici un cuvânt injurios, rostit sau scris, împotriva părerilor sale, după cum n-am atacat niciodată, de pe o poziție agresivă, capricioasele atitudini politice ale orgoliosului și prea susceptibilului profesor).

(...) Prelegerile care ne delectau cel mai mult erau, firește, acelea unde scânteia uimitorulă inteligență a lui Nae Ionescu, conferențiar la disciplina de "Logică și Metafizică".

Raționamente de nezdruncinat, silogisme impecabile, formulări lapidare (de ex.: definiția **thomismului** scolastic = "aristotelizarea creștinismului") toate scăpărau în fraze de o rară concesivitate. Din cursul său de "Logică" și "Metafizică", Nae Ionescu făcea o splendidă gimnastică a minții umane, lecții de "matematică filosofică", o geometrie a "noțiunilor și judecăților perfecte, ridicate de la abstract la concret, într-o desăvârșită claritate. El își incita studenții să gândească la fel de concentrat și de limpede, înlăturând tot ce-ar fi oarecum nebulos ori confuz în raționament. Această perfecție a gândirii lui logice era mai puțin sesizabilă în opere publicate ("Roza vânturilor"), decât în "cursurile litografiate" și-n minunatele prelegeri universitare, genul intelectului său manifestându-se, mai mult, în oralitate. (...)

Radu GYR,

Noiembrie 1974.

D. Dimitriu Nicolaide: TATĂL.

TABERELE DE MUNCĂ LEGIONARĂ

Digul de la Vișani

Voim să construim de la un pod rupt până la o șosea, și până la captarea unei căderi de ape și transformarea ei în forță motrice, de la construcția unei gospodării țărănești noi și până la aceea a unui sat românesc nou, a unui oraș, a unui stat românesc nou.

Corneliu CODREANU

În primăvara anului 1933 a plouat mai mult ca de obicei, ceea ce a dus la ieșirea unor ape din matca lor. Printre acele ape a fost și râul Buzău. De astă dată, râul ieșise din matca sa în partea de câmpie. În asemenea situații, recoltele sunt compromise în întreaga zonă acoperită de ape. Oamenii locului, resemnați, suportau periodic astfel de calamități naturale. Întotdeauna, în timpul și după trecerea apelor învolburate, ei se adresau politicianilor, respectiv oamenilor atotputernici ai zilei, cu rugămintea să întreprindă ceva. Toți le promiteau că vor face "ceva", îndeosebi înaintea alegerilor, când li se solicitau voturile, după care lucrurile rămăneau în starea lor, de mai înainte, devenită obișnuință, pentru ei.

Printre comunele afectate mai mult se afla și comuna Vișani, situată chiar pe malul râului, comună care aparținea teritorial județului Rm.-Sărat. În 1933, terenurile arabile și pășunile comunei Vișani au avut de suferit. Oamenii erau necăjiți, în plus, și pentru faptul că apele atinseseră chiar vatra satului.

În atare situație, farmacistul Aristotel Gheorghiu, șeful organizației legionare a județului Rm.-Sărat, a sesizat cu o plângere conducerea Mișcării Legionare. La rândul lor, oamenii satului Vișani i se adresaseră cu rugămintea să facă demersuri către legionari, ca să-i ajute. Aveau

încredere în acei tineri. Sperau să le construiască un dig de apărare a satului lor de eventuale inundații. Credeau că legionarii îi vor scăpa de necaz. Oamenii din acele locuri auziseră că tinerii aceia sunt oamenii

Marcel OLINESCU: Mit românesc

faptelor concrete, nu a vorbelor deșarte.

Când auzi despre ce este vorba, Căpitanul a luat hotărârea să se construiască un dig, acolo la Vișani. În consecință, el a emis o circulară, adresată tuturor legionarilor, prin organizațiile județene vecine.

Prezint, mai jos, aproape în întregime, acest document, publicat și comentat în "Calendarul" din 4 Iulie 1933:

"În țară la noi, după 15 ani de discursuri pe la răspântie, discursuri răsuflăte și sterile, de pe urma

căroră n-au rămas decât ruine, sufletul nostru fuge de vorbe și caută direcția faptei.

Voim să construim de la un pod rupt până la o șosea, și până la captarea unei căderi de ape și transformarea ei în forță motrice, de la construcția unei gospodării țărănești noi și până la aceea a unui sat românesc nou, a unui oraș, a unui stat românesc nou.

Aceasta e chemarea istorică a generației noastre și pe ruinele de astăzi să clădim țară nouă, țară mândră.

În țara de azi, poporul român nu-și poate îndeplini misiunea lui în lume: creator de cultură și civilizație proprie în răsăritul Europei.

Legionari, aceste adevăruri

m-au îndemnat să vă chem și în mijlocul țării, pe malul Buzăului, pentru a înălța, cu propriile noastre brațe, acest dig uriaș, care să vă poarte numele de-a lungul deceniilor. V-am chemat ca să spuneți românilor că voi sunteți aceia care veți înălța România cea nouă.

România cea nouă nu poate ieși nici din jocul de cărți, din cluburi, nici din din cafenele, nici din cabareuri și nici din călcăiele roase pe străzile orașelor și din plimbările și desfătărilor donjuanilor.

Ea va ieși din eroismul muncii voastre!".

Acest manifest al Căpitanului a fost comentat de ziarul "Calendarul", numărul din 14 Iulie 1933:

"Domnul Corneliu Zelea Codreanu e un spirit constructiv, hotărât și întreprinzător. A decis să ridice cu mii de sale de legionari tineri un dig

mântuitor la Vișani. Nu era nimic utopic în această hotărâre.

Același Corneliu Zelea Codreanu, cu aceiași legionari, și fără absolut nici un ban, a ridicat, în anii de după război, falnicul Cămin

studentesc de la Iași, o clădire de câteva etaje, unde de la cărămidă și până la ultimul câprior, totul a fost fabricat și construit de brațele studenților...

Domnul Corneliu Zelea Codreanu a lansat un manifest-ordin, care e o pagină epocală..."

Și comentariul continuă:

"Este ceva subversiv în aceste rânduri? E ceva care să nu-l aprobe justiția, armata, administrația, guvernul țării?

Acest gând constructor, merit să dea o nouă educație tinerei generații a României, a adunat în ziua de 10 Iulie 1933, în comuna Vișani, câteva sute de legionari, cu desăvârșire ordonați și respectând orbește formele de disciplină și bună cuviință, date în acest manifest al domnului Codreanu.

Dar la fața locului erau câteva sute de jandarmi înarmați cu mitraliere, care s-au pus imediat la lucru, au legat cobză pe cei 200 de legionari, i-au bătut, așa legați, până la sânge și...

E inutil să spunem că legionarii aceștia n-au opus nici un fel de rezistență... așa e ordinul șefului lor, pe care-l respectă cu sfințenie..." Acest comentariu este semnat de însuși directorul ziarului, Nichifor Crainic și intitulat "Digul generației tinere".

Dar să revin la faptele trăite de autorul acestor rânduri. Noi, cei din organizația Buzău, fiind direct implicați în cauză, ne-am pregătit să mergem într-acolo și să ne încadrăm în programul ce se va stabili. Se anunțase că vreo câțiva specialiști se și deplasaseră la fața locului, în vederea întocmirii unui

plan de lucru. Ne-am despărțit în două grupuri. Un grup urma să venim din Buzău, călătorind cu trenul până la gara Făurei, iar un alt grup, în frunte cu Stelian

Teodorescu, venea cu căruțele de la Padina, aducând proviziile necesare.

Dintre cei plecați din Buzău nu-mi aduc aminte decât de un muncitor, Victor Stoian. Sosiți în gara Făurei, am observat un grup de jandarmi care supravegheau călătorii ce coborau din tren. Ne-am dat seama ce voiau și am reușit să ne strecurăm neobservați.

Aveam de parcurs o distanță de aproape patru kilometri până la apa râului Buzău. Nu se putea traversa râul decât peste un pod în dreptul comunei Vișani. Cât vedeam cu ochii, se întindea o cultură de grâu, toată inundată, începând din dreptul stației Făurei. O distanță

am parcurs-o aplecați, prin noroi și prin grâu culcat de ape, ca să scăpăm de privirile jandarmilor. Izbutim să ne depărtăm de punctul lor de observație. Mergem desculți, prin mlaștilor lăsat de ape în retragerea lor. Din loc în loc se văd moviile, pe care ciobanii își așezaseră stănele lor.

Când ne apropiem de pod, vedem o mulțime de oameni și auzim multe vociferări. Ne lămurim despre ce este vorba. Jandarmii fuseseră aduși ca să ne împiedice

intrarea în sat. Ajunși la marginea podului, ne alăturăm celor sosiți înaintea noastră, veniți din jud. Brăila sau Galați.

Cu efort și mare încordare, încasând lovituri de arme, înaintăm pas cu pas de-a lungul podului. Există pericolul de a fi aruncați în apele turburi ale râului. După mai bine de o oră, izbutim să-i împingem pe jandarmi și să eliberăm podul. Grupuri de legionari se apropiau, în marș și cântec, dinspre părțile Tecuciului sau Putnei, de pe celălalt mal. Jandarmii, amenințați și din spate, se retrag.

Iată-ne acum în marginea satului, unde facem joncțiunea. Acolo găsim și pe ceilalți, veniți înaintea noastră, instalați în corturi, cu uneltele necesare, gata de lucru. Suntem în jur de două sute de legionari. Eram voioși, gata să ne apucăm de treabă. Vedem bucuria pe fețele locuitorilor, care credeau că, în sfârșit, au venit tinerii să le facă un dig (așteptat de atâția ani din partea oamenilor politici, ce-i vizitau numai în ajun de alegeri).

N-a durat mult această bucurie, fiindcă auzim huruit de mașini care par a se apropia de sat. Jandarmilor le veneau întăriri. În formație de trăgători după cum ne anunță sătenii, jandarmii se apropie concentric, încercuind satul. Somează

poruncitor lumea să nu iasă din case, după care, uliță după uliță, strâng cercul în jurul nostru.

Vedem primele cordoane de jandarmi, cu armele în mână și baionetele îndreptate înainte.

Ne dăm seama ce urmăresc. În spatele nostru este apa Buzăului. La o oarecare

distanță, apare un colonel de jandarmi. Ne somează formal să ne predăm. Întrebăm pe ce bază face o asemenea somație, fiindcă am venit acolo pentru a executa o lucrare de interes pentru populația

locală, având aprobarea Ministerului de resort. Argumentăm că dacă alții, obligați s-o facă, n-au făcut-o, noi o vom face fără nici o pretenție, numai din dorința de a vedea ceva înfăptuit cu mâinile noastre. Sătenii, obligați să stea în casele lor, privesc neputincioși pe ferestre și rămân și ei înlemniți de cele ce văd.

Cordoanele de jandarmi se strâng și mai mult în jurul nostru. Vor să ne apuce de mâini, să ne smulgă unul câte unul, dar nu reușesc fiindcă ne culcăm la pământ. Atunci încep să ne lovească cu patul armelor, ne calcă în picioare și, așa cum suntem, ne vedem copleșiți de numărul lor.

În momentul acela de umilință și brutalitate la care suntem supuși, apoi legați cu mâinile la spate, auzim o voce tare adresându-ni-se: "Trăiască Legiunea, camarazi!". Toți ne înșenimăm la față și privim către cel care ne salută - Stelian Teodorescu. Deodată, colonelul se repede la el, puțin speriat, răstindu-se: "Cine ești tu, mă, țărane?" Răspunsul vine imediat: "Sunt profesorul Stelian Teodorescu!". Îl vedem îmbrăcat în straiile unui om dintre cei cu care venise din Padina cu căruțele. Era desculț și numai el singur se putuse apropia până la noi. Îndată este înșfăcat cu aceeași brutalitate, trântit la pământ și legat. Așa legați cum eram, suntem duși la școala satului și îngrămădiți acolo, unii peste alții, în cele câteva încăperi.

Unii ne cunoșteam. Îl văd pe Păvăluta din Tecuci, frații Stoenescu din părțile Vrancei și mulți alții, din care numeroși îmi sunt colegi de facultate.

Noaptea târziu, tot legați, suntem urcați în căruțe rechiziționate din zonă. Se formează un convoi escortat de jandarmi călări. Într-un târziu ajungem la Rm.-Sărat. Sosim

într-o curticică, și apoi ne duc în clădirile de acolo, unde ne dezleagă. Cu toată umilința în care ne aduseseră, ne păstrăm moralul și îi înfruntăm pe toți acești slujitori ai puterii abuzive. Reușiseră să ne sustragă unei inițiative generoase, însă rămăseserăm aceiași.

A doua zi suntem vizitați de procurorul

Rachieru. Unul câte unul, trecem prin fața lui dându-i câte o declarație. Rămâne surprins constatând că majoritatea suntem studenți, iar restul muncitori și țărani.

Pare binevoitor și nu știe ce va urma. Legea nu era încălcată cu nimic de noi, cei umiliți și bătuți. Dimpotrivă, jandarmii erau cei ce încălcașeră prevederile legii și Constituția. Încă o zi nu ne scot de-acolo. Îngrămădiți, protestăm împotriva condițiilor în care eram ținuti fiindcă nu aveam aer. Spargem geamurile camerelor, pentru aerisire. Rezultatul? Mulți am fost băgați în beciul caselor, în condiții și mai grele. Suntem ținuti așa, fără hrană, doar cu apă, timp de vreo trei zile. Ni se fac forme de trimitere la "urmă", formulă consacrată (din post în post, n.n.). Ne despărțim unii de alții în câtec și voie bună, așa cum ne întâlniserăm, cu câteva zile mai înainte.

Uitaserăm prin ce am trecut. Dacă n-ar fi uitarea!

Am remarcat lipsa jandarmilor, după ce ne-au adus în oraș. Eram păziți de oamenii poliției locale.

Cele petrecute n-au rămas fără ecou în opinia publică. Faptul era deja cunoscut în țara-ntreagă.

În articolul "Povestea unui dig", Mihail Polihroniade scrie:

"În Vișani, din jud. Rm.-Sărat, apa râului Buzău se revarsă pe

patru kilometri, distrugând munca sătenilor... Bineînțeles că guvernele României nu s-au preocupat niciodată de necazul sătenilor pe care-i îneca anual Buzăul. Flăcăul cu chip de bronz și ochi de cer, Corneliu Zelea Codreanu, a hotărât ca legioanrii să clădească acest dig.

Să analizăm calm latura:

- simbolică,
- etică și
- politică.

- Simbolic.

Ideea în sine înseamnă "creație", care în cazul de față, se face în folosul colectivității. Este menirea instructivă a unei întregi generații. Este sensul spre care acționează ea...

- Etic. În dreptul unui

individualism politic-anarhic, se trece la o acțiune sobră, disciplinată. Acești tineri, în loc să se bucure de vacanța lor, au acceptat, nesiliți, cu entuziasm, munca pentru alții, cei mulți și săraci, dezinteresați, fără vreo răsplată. Este o adevărată școală a eroismului fără suferință, prin renunțări la unele satisfacții.

- Politic. Este un gest constructiv al oamenilor faței împotriva oamenilor vorbelor. Aceasta este impresia care rămâne în memoria românilor".

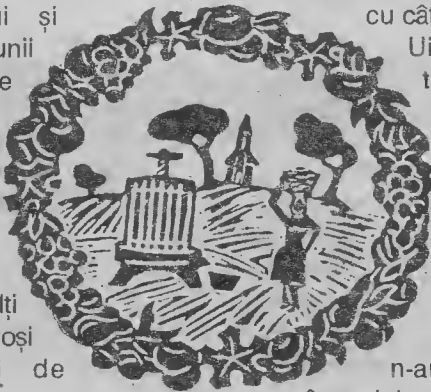
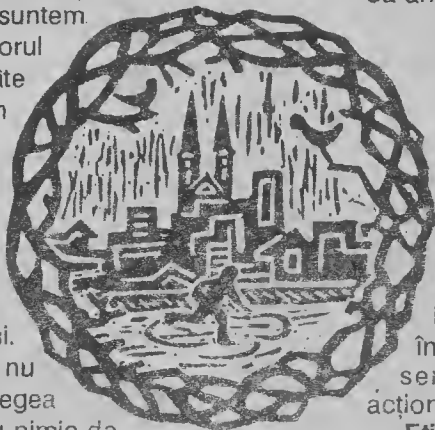
La 21 Iulie 1933, Căpitanul adresează o scrisoare de protest primului ministru, publicată în "Calendarul":

"...Era o școală pentru marile mase populare, care stau ani întregi cu podurile rupte, cu drumurile stricate, așteptând ca Statul să vie să le facă. Era un îndemn pentru alte zeci de mii de tineri să facă și ei acest lucru. Am făcut acestor tineri școala sentimentului demnității omenestă, școala onoarei. Putem fi închiși. Ne pot putrezi oasele în fundul închisorilor. Putem fi împușcați, dar nu putem fi palmuiți, înjurați și legați cu mâinile la spate. Noi știm să murim. Moartea o primim, dar umilința nu."

(fragment din volumul

"Un vis neîmplinit")

Nicu PĂUN

VALERIU GAFENCU, O LUMINĂ

În 1941, Valeriu Gafencu, student la drept, este arestat la Iași împreună cu un grup de studenți și elevi (F.D.C.), fiind condamnat la 25 de ani muncă silnică pentru activitate legionară, în cadrul Frăților de Cruce, și trimis la Aiud.

În perioada cuprinsă între anii 1941 și 1944, Valeriu Gafencu, împreună cu alte suflete dăruite de Dumnezeu, au mers pe o linie creștină și românească, linie care a rămas valabilă nu numai pentru perioada de dictatură antonesciană, dar pentru întreaga viață a celor închiși, model de atitudine indiferent de forma de asuprire și emblema stăpânirii.

După 1944, până în 1948, când Dumnezeu a voit a împlini cu fiecare dintre noi un capitol din "programul" său, am stat aproape doi ani în aceeași celulă cu Valeriu Gafencu și cu părintele Vasile Srghe (iarna lui 1944/45, până în

toamna lui '45), adăugându-se Marin Năldim, colegul meu de școală și lant, iar mai târziu, în colonia de muncă de la Gălda de Jos, Jud. Alba (1946-1948), într-o comunitate mai mare în jurul căreia gravitau și ceilalți deținuți politici scoși la muncă.

***

Dumnezeu revărsase asupra lui Valeriu Gafencu harul frumuseții sub toate aspectele.

- Fizic, de o frumusețe bărbătească rară.

- Moral, fără a i se putea reproșa ceva, smerenia îmbinându-se cu tenacitatea hotărârilor.

- Spiritual, transfigurat, prin el făcându-se lumini.

Viața lui părea un zbor spre înălțimi.

În celula în care am stat împreună cu părintele Vasile Srghe, sub a cărui îndrumare ne însușeam rugăciunea isihastă, Valeriu iradia o căldură interioară de o intensitate greu de înțeles și mai ales de exprimat, cuvântul rămânând dator în actul cuprinderii.

Era asupra lui • un dar dumnezeiesc, care-l situa dincolo de posibilitățile mele de înțelegere,

eu care eram începător în actele spirituale.

Părintele Vasile Srghe, care mă simțea ca un barometru, mă pune pe linia de plutire duhovnicească și făcea cu un tact pedagogic excepțional puntea de legătură între cele două stadii de viață duhovnicească, al meu și al lui Valeriu, știind să coboare, aparent, ștacheta la nivelul posibilităților mele de trăire.

În rugăciunile noastre comune, mă simțeam ca un pui căzut din cuib, tremurând din aripile credinței, simțindu-l pe Valeriu ca pe un vultur care plutește în înalt, târându-mă și pe mine după el.

***

Valeriu nu era un conformist. Cutezanțele lui, fără să sacrifice Adevărul cu închipuirii personale, libertatea duhului său, toate se

IULIU MANIU ȘI MIȘCAREA LEGIONARĂ

(Mărturisiri în umbra celulei)

În toamna anului 1947 mă aflam la închisoarea Galați în vederea rejudecării dosarului prin care, în 1942, fusesem condamnat la 15 ani muncă silnică, rejudecare terminată la 28 Februarie 1948, conform sentinței 149/48 a Tribunalului Militar Galați.

În acest răstimp am avut deosebită ocazie să-l cunosc pe domnul Iuliu Maniu, când, în repetate rânduri, l-am sprijinit și dus de braț la plimbarea ce-o făcea zilnic timp de o jumătate de oră.

În toate aceste plimbări căutam să-l fac să zâmbească, pentru a mai

uita de penibila și dificila situație în care se afla, mai ales că vârsta sa era înaintată.

Aveam pe atunci 24 de ani, iar pregătirea și bagajul meu de cunoștințe nu puteau fi decât ale unui elev arestat în anul 1941, de aceea discuțiile purtate cu o mare personalitate aveau un caracter binefăcător.

Am abordat mai multe subiecte, din care s-au desprins unele din opiniile sale pe care încerc să le prezint aici.

Domnul Iuliu Maniu avea convingerea că detenția sa și a

tuturor nu va fi de durată deoarece anglo-americanii vor acționa cât de curând, fie pe cale armată, fie pe cale diplomatică, bazată pe superioritatea lor militară, și vor constrânge Rusia să se retragă în granițele ei, iar România va reveni la un regim de libertate cu adevărat democratic. Nădăjduind că acest lucru se va petrece în cel mult doi ani.

Mă bucuram de acest optimism al D-lui Iuliu Maniu, dar, după șase ani de detenție, aveam oarecare îndoieli. Mai degrabă credeam în profetia lui Corneliu Codreanu, exprimată în 1936, când a avertizat în scris și pe regele Carol al II-lea, că odată intrate în țară trupele rusești bolșevizate: "Cine poate să creadă, unde este mintea care să

includeau firesc, ca o pastă turnată în tiparul arhetipal al Hristosului. Om și Dumnezeu.

Această suire era directă la Hristos, ca o intrare în propria-ți casă, unde legile comportării și comportamentul tău îți sunt proprii, scutindu-te de forme și formalisme.

Personal, târziu, când Dumnezeu mi-a făcut bucuria să pot aprofunda și eu viața duhovnicească, am înțeles că marile spirite prin care și în care lucrează haruri speciale nu pot fi judecate de la nivelul lumesc și chiar de la cel "oarecum religios", ci numai după ce, însetat de Hristos, cu setea integrării necondiționate în El, poți cât de cât să te împărtășești și de înțelegerea altor spirite, Hristos ducându-te pe același drum, dar cu propriile tale picioare.

Această "libertate în duh", de care vorbește așa de uluitor Sf. Ap. Pavel, de a nu te mai judeca singur în ceea ce faci, lăsând să te judece Hristos, ca stadiu în care nu tu lucrezi, ci harul lucrează în și prin tine, o avea Valeriu.

Valeriu GAFENCU, 1921 - 1952.

Prezența lui, oriunde, în orice fel de întâlnire între noi, cei apropiați sufletește și numiți de unii în chip decent, iar de alții în chip ironic "mistici", ca și în mijlocul celor mai puțin inițiați în viața duhovnicească, crea bucurie și respect.

- Bucurie, pentru ceea ce aveau să cunoască din gura lui, dincolo de searbădele probleme cotidiene. Cuvântul lui te scotea din timp și te făcea să ignori condițiile mizeriei umane.

- Respect, pentru frumusețea adevărilor exprimate la nivelul de înțelegere al fiecăruia, fiecare putând să guste din ființa Hristosului,

partea cea mai dulce pentru el. Și, - Teamă sfântă, îngrijorare duhovnicească, pentru gândul că implicarea personală în cele mărturisite ca adevăruri ce condiționează însăși viața, ca existență dăruită lui Dumnezeu, va cere rupere, sfâșiere și moarte, respectiv jertfă și jertfire permanentă.

Valeriu era viziunea personificată a luptătorului creștin care se află în același timp, pentru fiecare, și pe "muntele suferinței" - lepădarea de patimi (stadiul purgăției), și în "pădurea cu fiare sălbatice" - lupta cu duhurile, (stadiul iluminativ) și în "mlaștina deznădejdi", despăcând-o cu arma crucii, purtată conștient, subiectiv și acceptată, "nu cum voiesc eu, ci cum vrea Dumnezeu" (stadiul univ).

Prezența lui dădea aripi de încredere oricărui suflet, de înălțare duhovnicească spre desăvârșire.

***

Când lucrurile păreau mai liniștite, prin 1946-47,

susțină că ele vor pleca de la noi, înainte de a ne sataniza, adică bolșeviza? Consecințele? Inutil a le discuta." (C.Z.C., **Circulări și Manifeste**, Colecția "Europa", Munchen, p.75)

Presupunând că evenimentele se vor desfășura favorabil și cât de curând țara își va recăpăta libertatea, am întrebat pe domnul Iuliu Maniu dacă Mișcarea Legionară ar mai putea juca vreun rol pe scena politică a României.

Răspunsul său, sincer sau de complezență, a fost că este absolut necesar și important ca Mișcarea Legionară să revină pe scena politică a României, deoarece este o forță care trebuie să i se acorde atenția cuvenită. Și apoi, prin ținuta sa morală și creștină, aceasta va fi

un factor ce va contribui la menținerea sănătății sufletului românesc, va fi un instrument de echilibru între o libertate excesivă și o autoritate excesivă, va ajuta la menținerea unui climat de ordine, cinste și disciplină, va fi singura care ar putea anihila încercările comunistilor de a tulbura și otrăvi sufletele românilor cu idei false și străine de sufletul nostru și de Biserica Creștină. Domnul Iuliu Maniu și-a exprimat chiar opinia că politica din România se va sprijini pe axa P.N.Ț. - Mișcarea Legionară.

Punând în discuție și persoana domnului Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare, scăpat cu viață din lagărele și închisorile hitleriste, domnul Iuliu Maniu a spus că, deși nu-l cunoaște îndeajuns, nu-l contestă

și are în vedere faptul că dânsul este actualul conducător al legionarilor. Îl consideră un om capabil, vioi și tenace, și care pare să promită mult.

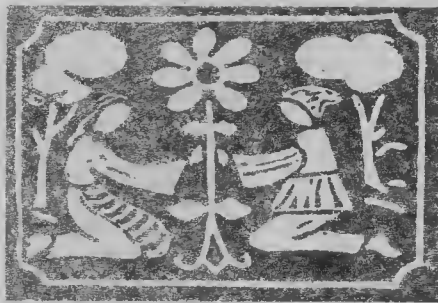
În altă discuție, domnul Iuliu Maniu, printre altele, mi-a spus: "Sper că de Crăciunul anului 1948 să fii printre invitații mei la Bădăcin".

Dar n-a fost să fie așa. Domnul Iuliu Maniu, unul din puținii oameni politici incoruptibili din România, cu suflet mare și echilibrat, cu atâtea merite înscrise în istoria națională, a trebuit să moară în 1953 în închisoarea comunistă de la Sighet, într-o stare care nu poate și nu trebuie uitată.

25 Martie, 1994.

Gheorghe GRIGORAȘ

mama și surorile lui au venit la un "vorbitor" la Gaida de Jos (în colonia de muncă) și acolo le-am cunoscut și noi.

"Vorbitorul" se obținea cu aprobarea Penitenciarului și a Miliției locale Aiud.

Mama lui Valeriu a fost supusă unui interogatoriu prelung și apoi obligată să spele toate W.C.-urile și dușurile Miliției din Aiud, o zi și o noapte în șir, femeie trecută de 60 de ani, slăbită și bolnavă.

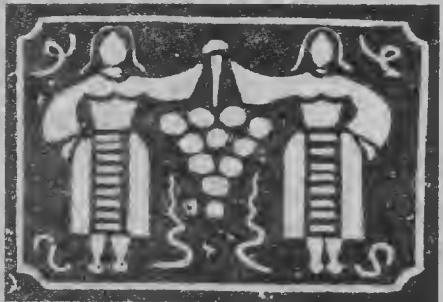
Văzându-l pe Valeriu și pe noi împrejurul dănei, lacrimile îi șiroiau, îmbrățișându-și fiul și îmbrățișându-ne și pe noi. Valeriu își îmbrățișa mama și surorile, și le mângâia cu cuvinte de încredere în Dumnezeu, făcându-ne pe toți cei prezenți să plutim ca pe o apă vie spre limanul speranțelor sfinte.

***

Pentru a înțelege mai bine ambianța spirituală în care ne aflam și în care trăiam, Hristos nu era doar un ideal exterior, spre care sau la care voiam să ajungem cândva.

El era însăși viața noastră silnică, de fiecare clipă, dorința reintegrării în El ca stil de trăire permanentă, nu întâmplătoare, ocazională, sau ocazionată de vreun eveniment oarecare, prin care sau față de care să afișăm o atenție mai mare.

De aceea, Viețile sfinților, viețuirea lor, așa cum ni le prezentau

Patericul, Filocalia etc... erau (ierțați-mi îndrăzneala) (re)experimentate, verificate, așa putea spune, ca posibilități de realizare nu numai pe plan mental, ci mai ales pe planul trăirii, (poate într-un alt cadru, aceste afirmații vor fi exemplificate).

Și dacă trăsătura generală, caracteristică, a acestor așa ziși "mlstici", era smerenia, fiecare era simțit de ceilalți în ceea ce avea specific, în darul cu care era investit de Dumnezeu, propriu ființei lui, dar lucrător spre binele și creșterea tuturor în Hristos.

La aceste "interviuri duhovnicești", bădia Trifan, ca cel mai în vârstă dintre noi, ridica o problemă, o întrebare asupra unui "cuvânt", și noi ceilalți, încercam, fiecare de la nivelul său, să exprimăm înțelesul și posibilitatea aplicării lui ("cuvântului"), făcând din aceasta treaptă nouă în urcușul spre vârful "Cruci".

Și dacă "Ava", (cum îi spuneam uneori în glumă, între noi, domnului Trifan) era prin structură un iscoditor și un "săpător cu mintea", precum și un asiduu împlinitor a tot ceea ce duhul îi descoperea, dublat de o extraordinară prudență; având totdeauna în conștiință răspunderea față de toată comunitatea celor închiși, pentru a nu fi prilej de sminteală în mărturisirea adevărului dumnezeiesc și românesc.

Dacă Anghel Papacioc (actualul Pr. Arsenie Papacioc) era un călcător pe poteca bine bătătorită a celor ce, prin nevointe trupesti și sufletești, ajungeau la purificarea și iluminarea cugetului; dacă Marian Trifan era ca un râu lin care își limpezea apele de orice mâl lumes, pentru a se vărsa pur în "apa marii iubiri divine", paralel cu Marin Naidim; dacă Nicu Mazăre căuta cu o asiduitate uimitoare relațiile armonice dintre elementele noi și vechi cunoscute duhului lui; dacă Delu Bălan părea un singular, dar nedespărțit prin prezență în familia dragostei de Dumnezeu cu ochii lui de lumină; dacă Ion Schiau ar fi fost în stare să moară în fiecare zi și în fiecare zi să învieze pentru Hristos și neam; dacă Ion Ianolide se încheștea ca un cruciat urcând dealul Golgotei; dacă un altul privea la fiecare ca la niște taine al

căror înțeles se lupta să-l descifreze cu mintea lui, bucurându-se că i-a fost dat să se împărtășească de bucurii ascunse înțeleptilor lumii acesteia și descoperite "copiilor", și fiecare din cei pe care nu-i mai pot înșira acum duceau în tăcere, neștiuți de oameni dar cunoscuți de Dumnezeu, păcatele neamului acestuia pentru a le arde pe altarul ispășirii de bună voie; Valeriu Gafencu ardea, zic încă odată, ardea... ardere de tot, la propriu, ca o făclie de lumină spre care și de la care fiecare parcă lua puterea sufletească și trupească.

Cuvintele lui erau purtătoare de duh.

Gesturile lui erau binecuvântări.

Faptele lui, arare ori mai târziu sesizate sau descoperite, erau daruri integrale ale ființei lui.

Valeriu nu dăruia, se dăruia!

Ceea ce a făcut, de fapt, ceea ce a trăit Valeriu, de-a lungul anilor de detenție politică, pentru fiecare suflet cu care a venit în contact, e greu de imaginat, necum de exprimat în cuvinte. E suficient răspunsul pe care l-au dat toți cei care l-au cunoscut: "A fost un sfânt!"

Și dacă mă opresc aici cu neîncăpătoarele și puținele mele cuvinte pentru el, biruit de lacrimile bucuriei că am trăit și l-am cunoscut, pot să strig și eu:

"Domnul meu și Dumnezeul meu, laudat ești întru sfinții Tăi!"

Virgil MAXIM

În atenția Armatei Române:

SĂBIILE GENERALILOR SCĂPATE DE LA BRICEGE!

"Cred că sunt aproximativ 50-60 de săbii îngropate, printre care și sabia Generalului David Praporgescu, dată de Contesa Aurora, sabia Generalului Gheorghe Macarovici, care a înființat Liceul militar din Iași, iar celelalte toate gravate cu nume de ofițeri superiori și șefi de promoție, unele cu emblema Regelui Mihai I."

din declarația fostului
deținut politic Popa Savu

DECLARAȚIE

Subsemnatul HENTEA TIBERIU, domiciliat în Sibiu, Hip. III, str. Nicolae Iorga Bloc 51, Sc. A, Ap 39, declar următoarele:

În anul 1948 am fost arestat și condamnat la 15 ani de muncă silnică pentru CRIMA DE UNELTIRE LA ORDINEA SOCIALĂ.

În timpul detenției am lucrat la minele de plumb BAIA-SPRIE și CAVNIC, trei ani și jumătate, apoi am lucrat în fabrica din Aiud.

Ca bun ROMÂN și CREȘTIN, am luptat până la STALINGRAD, unde pentru fapte de arme am fost decorat cu CRUCEA SERVICIULUI CREDINCIOS CL.II, am fost sergent și acum sunt VETERAN DE RĂZBOI.

În momentul de față sunt membru al ASOCIAȚIEI FOȘTILOR DEȚINUȚI POLITICI pentru cei 15 ani executați zi de zi și pentru o deportare de 3 ani în RUBLA VALEA CĂLMĂȚUI.

Am cunoscut mulți generali și ofițeri ai ARMATEI ROMÂNE care au fost batjocoriți pentru vina că și-au făcut datoria.

Spre sfârșitul anului 1960 am fost scos la lucru în fabrica din Aiud unde am lucrat prin mai multe ateliere.

În fabrică m-am întâlnit cu POPA SAVU, un bun camarad din OCNA SIBIULUI. Cum eram în bune relații cu el, ca om de încredere, îmi destăinuie un SECRET pe care era bine să-l cunosc și eu ca să nu se piardă o VALOARE NAȚIONALĂ. Mi-a relatat că în

Cavalerul, Moartea și Diavolul. Gravură de A. Durer, 1513.

vară anului 1956 a lucrat împreună cu un Profesor Doctor, GHEORGHE POPESCU VÂLCEA, în atelierul de forjă. Acolo confecționau bricege, cosoare, și cuțite pe care le tăiau din niște săbii confiscate de la ofițerii superiori Români. Acest domn profesor, pe care mi-l amintesc, i-a spus lui Savu Popa:

"Nu putem sta cu mâinile în sân și să privim cum comuniștii distrug valori care nu se mai pot recupera și va trebui să salvăm măcar o mică parte din aceste săbii, cele cu inscripții deosebite. Să-ți pui priceperea la contribuție ca să le ascundem fără să ne

prindă și dovedește că ești soldat român".

Menționez că printre aceste săbii se afla și sabia generalului PRAPORGESCU. Cum s-a acționat și unde sunt aceste valori se va afla din declarația lui Popa Savu, cel ce le-a pus la adăpost în 1956.

Popa Savu, revenind la Aiud, a trecut la vechiul său loc de lucru care era vecin cu atelierul unde lucram eu. Cum mai sosiseră două căruțe cu aceleași materiale, am discutat împreună cum putem să mai salvăm ceva. Au fost alese circa treizeci de bucăți și, împreună cu el, am procedat la ascunderea lor. Cu riscul vieții

 noastre am acționat la salvarea acestor valori naționale.

Consider că atunci, ca și acum, ne facem datoria de buni Români și ostași ca să repunem în muzeele ARMATEI aceste valori istorice.

După eliberarea mea din D.O. în 1964, m-am recăsătorit cu soția mea, LIVIA HENTEA, căreia i-am povestit din calvarul suferințelor mele. I-am relatat despre acest SECRET pe care am jurat să-l păstrez și să-l fac cunoscut Armatei. Am rugat-o să-l destăinuie, în cazul unei schimbări de Regim, oricărui bun român.

În Aiud am cunoscut peste 25 de Generali ale căror săbii au fost distruse așa cum ei înșiși au fost distruși.

Această declarație va fi semnată și de soția mea, LIVIA HENTEA, care cunoaște acest SECRET.

În speranța că buna noastră intenție va fi îndeplinită cu ajutorul lui Dumnezeu, aștept înțelegerea organelor în drept.

TIBERIU HENTEA
LIVIA HENTEA

Sibiu, 13 Ianuarie 1993.

O mențiune: -Dacă atelierele în care am lucrat noi nu au suferit modificări până la ora aceasta, nu au suferit modificări până la ora aceasta, aceste valori pot fi găsite. Dacă s-au făcut mari transformări la construcție, este posibil ca acestea să nu mai existe.

Tiberiu HENTEA

DECLARAȚIE

Subsemnatul Popa A. Savu, născut în anul 1928, ziua a 2-a, luna a XII-a, domiciliat în orașul Ocna Sibiului, str. Cănepii nr. 9, fost deținut politic, condamnat la 25 de ani muncă silnică și confiscarea averii, am executat pedeapsa din 1950 și până în 1964 în mai multe închisori, declar următoarele:

În vara anului 1956, când s-a desființat mina de la Baia Sprie, am fost transferați în lanțuri la închisoarea din Aiud, în fabrică.

Având meseria de forjor, eu am fost repartizat în atelierul de forjă.

În luna August-Septembrie 1957 au venit cei trei coloneli comandanți și au adus în fabrică, la atelierul de forjă, săbiile foștilor Ofițeri din Armata Regală, din care ne-au pus să facem cosoare și lame de bricege.

Au pus un deținut responsabil cu ele, care era în slujba lor, punându-i în vedere, să fie atent să nu dispară vreuna și toate să treacă prin foc și să se distrugă.

Într-o zi, am fost chemat de către Domnul Profesor Doctor Popescu Gh. Vâlcea, deținut politic, cu care eram în relații foarte bune de prietenie, iar Domnia-Sa, având toată încrederea în mine, mi-a transmis următoarele:

"Nu putem sta cu mâinile încrucișate și să privim cum comuniștii distrug valori care nu se mai pot recupera și va trebui să salvăm măcar o mică parte din aceste săbii, cele cu inscripții deosebite.

Aflându-te în mijlocul problemei, cu ele în mână, vei pune la contribuție toată priceperea și atenția să nu ne prindă, dovedește că ești soldat român."

A doua zi am luat de lângă mine pe deținutul politic Martău Gheorghe, cu care lucram împreună; ...oltean minunat, căruia-i spusese Domnul Prof. Dr. Popescu Gheorghe Vâlcea de misiunea pe care o aveam, și împreună am pornit la acțiune cu cea mai mare grijă să nu fim observați de ceilalți colegi de atelier.

Pe acel responsabil (turnător) am reușit (prin intervenția doctorului de la infirmeria de aici, deținut politic Dobre Vasile, care i-a făcut un fals certificat de sănătate semnat și de medicul oficial al închisorii, Dr. Șerban) să-l internăm în infirmerie, considerându-l cu o boală molipsitoare.

În timp de vreo trei săptămâni am reușit să selecționăm toate săbiile aduse în fabrică, în vreo șapte, opt căruțe.

Cele pe care le-am găsit cu inscripții gravate, le-am ascuns provizoriu, prin niște tumburi care nu mai funcționau, pe după dulapurile cu scule, și am raportat d-lui Prof. Dr. Popescu Ghe. Vâlcea că până aici treaba este gata și hotărâserăm să le îngropăm chiar în secția de forje.

Marele noroc al nostru a fost că în secția de forje se lucra numai un singur schimb și secția nu era pavată.

Într-o sâmbătă după-amiază, când știam că activitatea gardienilor este mai redusă, fiind informați că au și un meci de fotbal, am profitat de ocazia că de serviciu a fost un gardian mai puțin vigilent, i-am luat cheia din Camera de gardă, am intrat în atelierul de forje toți trei, Prof. Popescu Gheorghe Vâlcea, Martău Gheorghe și eu, Popa Savu, am pus zăvorul pe dinăuntru, aveam scule pregătite. Le-am îngropat în două șanțuri pe care le-am făcut cu Martău. D-l prof. le-a uns cu vaselină și le-a introdus în niște tuburi, am bătut bine pământul, iar deasupra am presărat țărână uscată și am dat cu mătura ca să dispară orice urmă.

Cred că sunt aproximativ 50-60 de săbii îngropate, printre care și sabia Generalului David Praporgescu, dată de Contesa Aurora, sabia Generalului Gheorghe Macarovici, care a înființat Liceul militar din Iași, iar celelalte toate gravate cu nume de ofițeri superiori și șefi de promoție, unele cu emblema Regelui Mihai I.

În toamna anului 1957 am fost scoși din fabrică și înlocuiți cu deținuți de drept comun.

În anul 1960 am revenit din nou în fabrică unde lucrau deținuții politici, majoritatea legionari, eu am fost adus de la închisoarea Gherla cu cca. o sută de deținuți.

Din nou am fost repartizat la atelierul de forje, unde, pe la sfârșitul anului 1960, aproape de Crăciun, din nou ne-au adus două căruțe de săbii, ultimele care au mai fost în magazie, să facem din ele lame de bricege.

Fiind în bune relații de prietenie cu deținutul politic de înalt caracter Hentea Tiberiu din Sibiu, iar el având toată încrederea în mine, mi-a propus ca acele săbii cu inscripții să le pun la o parte și să le salvăm.

Am ales cu mare grijă cam vreo treizeci de săbii cu inscripții gravate și amândoi, într-o dimineață, am luat cheia atelierului de forje, am renunțat la masa de dimineață și la turtoii, și până au luat masa toți deținuții care lucrau în fabrică, noi am intrat în atelierul de forje. D-l Hentea Tiberiu a încuiat ușa cu zăvorul pe dinăuntru, a asigurat paza să nu ne prindă și eu le-am îngropat tot în secția de forje fără să se afle nimic.

Domnului coleg Hentea Tiberiu i-am spus și i-am arătat locul unde le îngropasem pe primele.

Am făcut aceste fapte considerând că este de datoria noastră să salvăm aceste săbii, obiecte de artă și glorie pentru Armata Națională Română. Pentru alte amănunte în legătură cu aceste săbii vă stau la dispoziție ca să aflați și greutățile prin care am trecut, chiar cu riscul vieții, dar cu mare grijă Bunul Dumnezeu ne-a ajutat. Despre aceste fapte puteți să aflați alte detalii și de la Domnul Profesor Doctor Popescu Gheorghe Vâlcea, domiciliat în București, Telefon 6745707, de la Martău Gheorghe, fost militar, colaborator al D-lui Căpitan Brâncuș, de la Domnul Hentea Tiberiu din Sibiu și de la mine, Popa Savu, chiar și locul unde sunt îngropate.

Vă stau la dispoziție.

17 Octombrie 1993

Popa SAVU

RUGĂCIUNE

Doamne, Dumnezeul nostru și Maică Preacurată,
îndurați-vă de noi,

Căci suntem împrăștiați printre străini și prizoniți
de dușmani.

Primește-ne la pragul Catedralei Tale - Sfânta
Treime.

Prin **Străinele străinătăți**, ne-ai fost și ne ești,
Icoană Sfântă, Lumină Vie, scut și consolare.
Pe drumurile noastre îndepărtate și spinoase,
Tu ne-ai fost călăuză, liman și apă de însuflețire,
în luptă,

Ocrotind viața și sufletul nostru chinuit.

Soarta crudă și păgânii ne-au cotropit Țara

Și ne-au dispersat pe tot pământul.

Îndură-te de noi și primește-ne, în freamătul sublim,

Al codrilor din străbunele noastre plaiuri.

Noi, deșertații, ne-am îngropat anii tinereții, prin
deșerturi străine,

Depart de Tine, scumpa noastră Patrie, colț de
rai românesc.

Dar lacrimile noastre, suferința, ruga, umilința,

Le-ai primit, Doamne, al osândiților, al îndurărilor
și al Dreptății.

Ura, teroarea și cruzimea barbară, le-ai stins,
Părinte Ceresc,

Iar când suntem năpăstuiți și loviți, în familia și în
Țara noastră,

Tu ești Ocrotitorul, refugiul și Supremul nostru
Judecător.

Tu ne spulberi deznădejdea și năpăstuirea.

Te rugăm, primește-ne, ca pe Fiul cel pierdut și
risipitor.

Luminează-ne drumul vieții, sufletul, gândul și
voința,

Întru împilirea faptelor bune, folositoare și
plăcute Ție.

Ajută-ne să ridicăm cu elanul nostru Neamul și
Țara Română,

Din umilința, ruina și lipsurile grele, în care se
stinge.

Tu liniștești mările, furtunile, cutremurele, războaiele,
Dăruește-ne Lumina Ta, ocrotirea și sănătatea,
roadele și liniștea.

Tu ai scos Poporul Român, în decursul veacurilor,
Din robia hoardelor barbare, care s-au revărsat
asupra lui

Și le-ai întors îngrozite, spre deșerturile de unde
au năvălit.

Spadă de foc, le-ai pus în mâini Volevozzilor și
Domnitorilor noștri,

Ca să apere, cu prețul vieții, altarele, Sfânta Cruce
și credința creștină.

Iartă-ne, Doamne, faptele și greșelile noastre, care
Te-au întristat.

Primește-ne ruga, lisuse, și înzestrează ființa noastră
de virtuți.

Noi suntem copiii Tăi osândiți și se stinge viața
noastră, în van.

Ajută-ne, ca Meșterului Manole și lui Ștefan cel Mare,
Să-ți înălțăm din dragoste și jertfă Catedrală
Strălucitoare.

Primește-i întru Împărăția Ta pe frații și părinții noștri,
Schingiuiți, arși pe ruguri, uciși de păgâni și fără
morminte,

Iar pe noi, cei rămași, învrednicește-ne să trăim în
unire ca frații.

Fie, Doamne, mila Ta spre noi și lăudat să fie numele
Tău,

În acest altar de Lumină, credință, bunătate și jertfă
creștină.

Primește-ne Rugăciunea, Bunule Părinte Ceresc.

În numele Tatălui și-al Fiului și-al Sfântului Duh,
Acum și pururea și în vecii-vecilor,

AMIN

Brassilia, 13/14 Septembrie 1993

D. Paulescu

FIGURI PROEMINENTE DE ARTIȘTI AI MIȘCĂRII LEGIONARE:

ALEXANDRU BASSARAB

Alexandru Bassarab s-a născut la 11 August 1907 în orașul Bacău.

Maturizarea sa precoce și seriozitatea dublată de talentul înnăscut îl recomandau încă de timpuriu ca pe un potențial vârf al generației sale. Era o prezență vie, econom la vorbă și măsurat în cuvânt. Frecventează cursurile pictorului profesor I. Teodorescu-Sion la Academia de Belle Arte precum și cursurile facultății de Drept. Dar formarea sa ca artist se va desăvârși

la școala particulară de pictură a lui Constantin Vlădescu. Aici va avea ca mentori și îndrumători pe maeștrii Petrașcu, Tonitza, Șirato și Iorgulescu-Yor.

Tot aici îl va cunoaște și îndruma pe mai tinerii săi colegi Valentin Hoefflich și Gheorghe Vânătoru. Celor trei, cărora li se va alătura și Geo Zlotescu, vor lucra și expune împreună pictură murală sau de șevalet, grafică și gravură.

Tot cei patru au lucrat și la restaurarea fațadei exterioare a bisericii Sf. Ilie Gorgani, așa cum arată ea și astăzi:

Alexandru Bassarab se va specializa în gravură, în special gravura pe linoleum, gen care-l va consacra posterității. Astfel, deși multe lucrări originale vor fi mai târziu distruse, interzise sau pierdute, reproducerile tipărite ale gravurilor au supraviețuit până în zilele noastre purtând amprenta stilistică inconfundabilă a autorului lor.

Între 1934 și 1939 i se vor solicita lucrări pentru fiecare Salon

- Comandant legionar;
- Șeful Organizației Doamnelor Legionare;
- Șef al Familiei legionare "Ideea românească", care grupa oameni de litere, filosofie și artă;
- ales deputat de Ialomița în 1937, pe listele partidului "Totul pentru Țară", alegeri anulate prin instaurarea sistemului de dictatură carlistă.

Official Anual organizat de Ministerul Cultelor și Artelor.

Autoportret.

În paralel se va manifesta și publicistic făcând cronică și critică plastică. "A colaborat la redactarea unor periodice de cultură, precum "Arta și Omul" (director Augustin Clonda), "Ideea Românească" (director Paul Costin Deleanu).

În familia legionară "Ideea Românească" se grupase o elită de artiști și gânditori de perspectivă interesați nu numai în propria lor creație dar și în rostul, menirea și destinul culturii românești. Cu riscul omisiunilor inerente, vom menționa totuși, alături de pictorul Bassarab, câteva nume (pe nedrept interzise,

ignorete sau marginalizate): filosoful Paul Costin Deleanu, poetul Horia Stamatu, dr. Ion Bazavan, Mircea Nicolau, arhitecții Constantin Joja, Nicolae Goga, Nicolae Frâncu, Ion Pușchilă, Valeriu Stănescu, sculptorii Dumitru Anastase, Ion Popovici și Cristea Grossu, pictorii Andronic Cantacuzino, C. Zănea și alții.

Din inițiativa pictorului Bassarab, a sculptorului Anastase și scriitorilor Paul Costin Deleanu și Horia Stamatu, ia ființă Cenaclul "Luchian", adevărat laborator de creație care va pregăti și realiza în Decembrie 1940 importanta expoziție de artă națională intitulată "Arta în 1940". De altfel, pentru pictorul Bassarab, anul 1940 a fost un an de recunoaștere și consacrare. În luna Februarie a avut prima mare expoziție personală la sala Dalles, cu o bună primire din partea publicului și criticii iar în Septembrie-Octombrie o alta, de asemenea remarcabilă, tot în sala Dalles împreună cu alți șapte artiști ce constituiau **Grupul grafic**.

Anul 1941 a venit însă să pună capăt vieții pământene a acestui artist care ar mai fi avut mult de dat artei și țării sale.

În cadrul represaliilor demente ordonate de generalul Antonescu împotriva legionarilor după lovitură de stat din Ianuarie, pictorul Bassarab, arestat, va fi trimis în prima linie, într-o unitate "care nu trebuia să se mai întoarcă" și care va cădea prizonieră, în primele zile

ale războiului, în Basarabia. Este ucis pe ziua de 8 Iulie 1941, de către un militar sovietic, ca urmare a protestelor sale privind tratamentul umilitor la care erau supuși prizonierii români.

Cu toată scurtimea vieții sale creatoare, a carierei sale artistice, pictorul Alexandru Bassarab rămâne un important artist român al acestui secol. Complexitatea personalității sale creatoare, prezența sa aparte a fost precepută de contemporanii săi și subliniată de critica vremii. Aparent contradictorii, laturile și fațetele personalității sale se completeau armonios lăsând să se întrevadă o carieră prodigioasă.

Unii dintre critici l-au perceput ca pe un pictor modernist, un "Giorgio de Chirico al României". Alții au văzut în expresia sa artistică și maniera sa de lucru un spirit românesc arhaic marcat de un "hieratism bizantin", de "o nostalgie

a picturii de frescă" descinzând din arta vechilor zugravi.

Pentru legionari a fost un mare spirit luminat. Își mărturisea adeziunea la Mișcare prin marea sa dorință de libertate. "Mișcarea Legionară - afirma el (și sunt supraviețuitori care confirmă spusele) - nu trăiește prin servituți simbolice militare sau obediențe formale

codificate, ci printr-o mare libertate interioară, o convingere adâncă, pe care se construiesc marile personalități și caractere ale unui neam. Ale acestui neam".

Mesajul său este astăzi, parcă, mai actual ca oricând.

Cornel NIȚOLAU

FOAME?! LA CRAIOVA?

S-au scris și se vor mai scrie multe pagini în care teroarea închisorilor este înfățișată cu mai mult sau mai puțin har, care în fond nici nu contează; fiindcă adevărul este atât de crud și de real, încât oricât ai vrea să-ți imaginezi nu-ți vine a crede. Luna Mai 1959. În temnițele Craiovei, - cea nouă de la Securitate cu nu știu câte niveluri sub pământ (cele de deasupra, care se văd, sunt patru) - și cea propriu-zisă, pușcări veche cu penitenciarul-potcoavă, astfel încât după ce ai intrat nu te mai poți orienta. Estul devine vest, și nordul sud.

Cum spuneam, în temnițele Craiovei, renumite prin cruzimea și neomenia personalului, s-au trăit lucruri față de care, prin comparație, și iadul e mic.

Nu știu din ce cauză trecerea spre locul de plimbare se făcea printr-o cameră mare, un fel de magazie în care era depozitată o însemnată cantitate de reziduuri de tărâțe

și mălai folosite la argăsirea pieilor de vite (oi, bovine, cai etc.) - necesare nevoilor de piele ale penitenciarului.

Era groaznic. Miasmele din latrinele de la capul culoarelor se mai atenuau cu cloramină, dar aci...

Grăbeam pasul și ne țineam de nas. Prin câte o crăpătură a coajei (se depozitaseră umede) alunecau, grași și gălbui, viermi de toate dimensiunile, unii mai groși ca degetul. Își căutau sătui ascunși prin galerii.

Rația noastră de pâine era de 100 de grame pe zi. Iar gamela niciodată plină ne adusesse într-o stare de slăbiciune cruntă. Când urcam scara la etajul unu, ne țineam de barele marginale. Din varză și cartofi necurățați nu ne scoteau. Fasolea neagră? Eveniment odată la două săptămâni.

Mulți nu mai ieșeau la plimbare. Nu-i țineau picioarele.

Cam cu ce ochi erau priviți gardienii

care parcă o făceau înadins? Ne fluturau pe dinainte sandvișuri cu carne, ori cu brânză. Se întâmpla că mâncau când ne scoteau pe noi. Și ne mai și plezneau cu cravașa ori bastonul de cauciuc pentru că mergeam încet: Târziu, pe la sfârșitul lunii, s-a băgat de seamă că grămada de reziduuri în care se tăbăciseră pieile se micșorase vizibil. La venirea din țarcul unde ne plimbam 10-15 minute pe zi, cine nu mai putea rezista lua pe furis o mână de "hrană" cu care-și ametea foamea. Strecurată în sân ori în pumn. La intrarea și ieșirea din depozitul acela, caralii stăteau departe de ușă, îi gonea mirosul.

Fapt este că se cam împuținase grămada și scădea mereu.

N-a mai durat mult și pe la sfârșitul lui Iunie ne-au pornit spre închisoarea de execuție, la Aiud, unde trebuia să petrec 22 de ani de muncă silnică.

Dar omul spune și Dumnezeu dispune.

Ilie TUDOR

CE ESTE COMUNISMUL?

HRISTOS ȘI PERSOANA UMANĂ

Omul de astăzi e asediat din toate părțile de nenumărate erezii religioase, filosofice, politice și științifice, cu scopul de a-l face să-și uite originea lui supranaturală și menirea lui pe pământ. S-a dezlănțuit o adevărată vânătoare după om, pentru a-l prinde în capcana acestor erezii. Dacă scapă de o primejdie, alta îl pândește mai departe, încât puțini sunt acei care scapă teferi din această bătaie zilnică cu dărmătorii de suflete. E suficient să ne azvârlim ochii în vitrinele librăriilor ca să vedem câte miasme nu exală cărțile ce apar. Apostoli improvizați, de tendință dubioasă, se apropie de oameni cu aparentul interes de a-i educa și de a-i face fericiți. Dar în realitate, toate aceste secte, școli, direcții, nu aduc nici o mângâiere omului, lăsându-l mai dezorientat și mai disperat decum era înainte de a fi îndoctrinat cu "noile adevăruri".

Intențiile inamicului sunt clare: pe de-o parte supune pe om la procedeul spălării creierului, ce se poate realiza și în condiții de libertate, cu ajutorul unei avalanșe de cărți și publicații, de altă parte, aceluiși om, cu mintea tulburată, cu privirea stinsă, cu sufletul golit de orice certitudine, îi oferă ramura salvatoare a "noii societăți", care nu e altceva decât vechea societate, instaurată în Rusia acum 50 de ani și cunoscută prin bestialitățile ce le-a săvârșit.

Sunt două mișcări complementare și care servesc aceluiși obiectiv: atomizarea națiunilor, pentru ca indivizii, rupți de comunitatea națională și de Biserică, să cadă în sfera de influență a Statelor comuniste. În această privință, e interesant de observat că protagoniștii revoluțiilor studentești de stânga din Germania și Franța, din anii trecuți, cu faimosul Bendit-Cohn în frunte, au împins apol tineretul instruit în

devastări și lupte de stradă să se constituie în comune maoiste. E o pură absurditate din punct de vedere al atitudinii acestei studențimi, căci ei s-au ridicat pentru a protesta contra sistemului capitalist din Occident, care, spun ei, le înăbușă dezvoltarea personalității, și contra sistemului de represiune polițienească, ce apără pe mastodonții industriali și pe bancheri. Foarte bine, dar atunci ce caută acești tineri, presupuși apărători ai libertății, cu cârticica lui Mao în mână, când în imperiul lui domnește cel mai perfect sistem de dezumanizare al omului? Unde e consecvența? Masele

Fragmente din conferințe ținute de Comandantul Horia Sima în exil, publicate în 1972 la Madrid.

studentești care participă la aceste dezordini nu își dau seama ce fac, dar conducătorii lor, și mai ales acei care dirijează din umbră aceste mișcări, știu cui servesc și știu că se abuzează de buna credință a tineretului.

În aceste luni am trăit un fenomen chiar mult mai interesant. Maestrul însuși al acestui tineret, Sartre care adoră atât de mult libertatea încât a transformat-o în libertinaj, s-a pus în fruntea mișcării maoiste din Franța, ceea ce confirmă din plin conexiunea lui cu comunismul. Filosofia lui nihilistă nu e altceva decât un simplu moment tactic în lupta ce-o duce comunismul pentru distrugerea Occidentului.

Un fapt straniu care se petrece în mediile intelectuale de astăzi este că toată lumea vorbește de existențialism, ca fiind filosofia la modă, dar prea puțini dau atenție originilor ei creștine, ca și cum ar fi un lucru de puțină importanță. Nici cei mai înverșunați dușmani ai Bisericii nu tăgăduiesc că filosofia existenței s-a desprins din trunchiul

creștinismului. Atunci de ce se evită o confruntare a experiențelor de până acum asupra persoanei umane cu creștinismul, de ce se bălăie în întuneric când lumina este atât de aproape? Nu pot fi motive raționale la mijloc, ci interesul anumitor cercuri de a ascunde omului modern adevăratele lui dimensiuni sufletești. Nu ne mirăm de acești "tovarăși de drum" ai comunismului că se poartă atât de ingrat cu sursa de unde a scăpărat filosofia existenței, dar suntem surprinși că mulți creștini se lasă legați la ochi și, în problema persoanei umane, caută să se orienteze mai degrabă luând drept călăuză pe Marx, pe Freud, pe Sartre, pe Marcuse decât pe Divinul Maestru, uitând că Hristos nu e un fapt istoric, ci este "calea, adevărul, și viața" pentru toate timpurile până la sfârșitul lor.

Persoana umană nu e o descoperire a timpurilor noastre. Bazele ei au fost puse de Mântuitor și de atunci nimic nu i s-a adăugat substanțial. Cel mult i s-a deteriorat conturul strălucitor, prin intervenții omenesti nepotrivite, ca un tablou de valoare, încăput pe mâna unor nepricepuți. Persoana umană aparține adevărilor revelate. Însuși Domnul Nostru Iisus Hristos s-a însărcinat să ne explice ce este omul. Și nu făcând teorii, nu disertând asupra destinului omenesc, ci dându-ne exemplul său cutremurător. Teoria și practica persoanei umane, ideea și acțiunea, norma și exemplul, formează un tot inseparabil în viața Lui Pământească. În definitiv, pentru asta a venit pe lume, să ne învețe să trăim ca oameni adevărați, care nu aparținem acestei lumi, care avem o origine supranaturală și suntem fii ai lui Dumnezeu. Hristos s-a sacrificat, pentru a restaura imaginea autentică a omului, așa cum ea a ieșit din mâna lui Dumnezeu, și să-l avertizeze totodată că dacă nu trăiește conform destinului său împărătesc, e amenințat să dispară definitiv în neantul din care a venit.

Problema persoanei umane a fost radical și definitiv rezolvată de Iisus Hristos. Numai în viața lui o întâlnim realizată în toată frumusețea și plenitudinea. Nu mai e nevoie să

vagabondăm prin domeniile înțelepciunii omenești, ci doar să ne forțăm să înțelegem pe Divinul Maestru și să-l urmăm exemplul, folosindu-ne de grația Divină și de scutul ocrotitor al Bisericii.

Viața lui Iisus nu este reproducerea unei esențe moarte, încât e eliminat pericolul să cădem sub dominația legilor naturii sau a conceptelor abstracte. Ea se desfășoară conform celor mai înalte aspirații ale omului. Este umanul ridicat la puterea lui supremă. Este viul din om care biruie contra tuturor piedicilor ce le întâlnește în lume. O existență mai intens trăită, mai dramatică și mai larg distribuită pe registrul posibilităților umane, nici nu se poate imagina. Aventura Divină pe pământ este și cea mai mare aventură umană. Școlile existențialiste de toate categoriile pot fi

satisfăcute. Spre deosebire de filosofii negației și ai nihilismului, care maltratează persoana umană până ce-o împing în vârtoarea neantului, Hristos ne deschide o altă perspectivă, tot atât de profundă, vastă și infinită ca aceea a neantului, numai că e de sens pozitiv, reprezentată printr-o feerie de posibilități creatoare.

După învățătura lui Iisus, esența persoanei umane este dragostea. În componența existenței omenești intră numeroși factori, arhitectura omului este extrem de complicată, dar unul singur îl ridică la demnitatea de a fi regele creației: dragostea.

Dragostea este resortul intim al persoanei umane, imaginea din sufletul nostru ce distinge pe om de celelalte ființe. Ea există în om prin participarea omului la Natura Divină. Dumnezeu este Dragoste și, în consecință, și darul suprem ce ni l-a fixat, și distincția ce ne-a acordat-o de a ne înfia și numi fii al lui Dumnezeu, nu poate fi decât tot o legătură de dragoste. Acum, față de dragoste lumea e puțin

neîncrezătoare, pentru că o confundă cu dragostea omenească. Avem de-a face cu două planuri diferite de existență. Trebuie să facem deosebire între dragostea-afect, dragostea-emoție sau sentimentul dragostei, care aparține psihologiei, și dragostea spirituală sau dragostea creștină, care e o noțiune metafizic-religioasă. Deosebirea dintre cele două specii de dragoste este de la

pământ la cer. **Afectul sau sentimentul dragostei** implică elemente egoiste. Se bazează pe reciprocitate de sentimente. În dragostea omenească există un "do ut des" între două persoane. Individul care iubește vrea să absoarbă în sfera lui de viață viața celuilalt și când sentimentele lui nu sunt împărtășite, atunci suferă și chiar se poate ca dragostea lui inițială să se convertească în ură contra persoanei care i-a provocat suferința.

Dragostea afectivă e nestatornică, pentru că e condiționată de stările sufletești ale altora. Cine își poate încredința destinul dragostei omenești, aflată într-o permanentă oscilație?

Dragostea creștină sau spirituală nu e amestecată cu elemente instinctuale sau psihologice. Caracteristica ei este dăruirea, revărsarea generoasă din interior. Ea nu servește intereselor individului, afecțiunilor sau plăcerilor lui. Nu și negociază roadele. Nu cere reciprocitate de tratament.

Nu caută răsplată. Nu aservește alte ființe, nu asimilează din exterior ceea ce convine prosperității proprii. Dragostea nu caută folosul său, cum spune Sf. Apostol Pavel. Bucuria dragostei pure este de a se proiecta în opera realizată ei și nu în raportul ei de apartenență. Ea nu spune, după ce a săvârșit ceva,

acesta este al meu, îmi aparține, e posesiunea mea. Dragostea spirituală oferă, fără să ceară nimic în schimb.

Dragostea în sine nu știm ce este, pentru că e identică cu Principiul Divin, din care s-a rupt pentru a pătrunde și în om. Nici o noțiune nu o poate defini. Ea scapă oricărei circumscrieri logice. Nu o putem cunoaște decât făcând experiența dragostei, fiecare individual. E un act personal, de trăire, de adâncire în eul nostru.

Dragostea e un mister pe care numai Dumnezeu îl cunoaște. Ceea ce putem noi înregistra din afară, sunt numai efectele ei în viața individului. Individul care a atins treptele dragostei pure se recunoaște după jertfele ce le face pentru binele altora. Și în această privință avem exemplul Mântuitorului. El s-a despuat de Divinitate și s-a lăsat pradă răutății omenești, pentru a salva lumea. "Mai mare dragoste, a spus El, nu are decât acela care își pune viața pentru prieteni". Avem exemplul lui Avram, care își duce fiul la locul de jertfă, pentru că așa i-a poruncit Domnul, care voia să-i încerce credința. Avem exemplul sublim al soldaților care cad pe front pentru apărarea Patriei. Jertfa lor e cu atât mai mare cu cât istoria nici măcar nu le înregistrează numele. O jertfă anonimă, pe care numai Dumnezeu o va răsplăti. Avem exemplul femeilor care își riscă viața pentru a crea o nouă ființă. Toate aceste acte aparțin dragostei spirituale, pentru că sunt dezinteresate, pentru că nu urmăresc un folos propriu.

Sub acțiunea dragostei, omul se convertește într-un câmp de înalte tensiuni spirituale. Nu mai e om, ci o forță omenească.

Bineînțeles că nu numai actele de sacrificiu suprem emană din natura noastră spirituală. Orice jertfă, oricât de mică, nevicată de egoisme, nealterată de calcule

meschine, e o mărturie de dragoste superioară. De aceea a remarcat Iisus cei doi bani ai văduvei, dăruiti templului.

Într-un articol al lui Ion Moța, intitulat **Măsura creștinătății noastre**, el explică în termenii următori legătura dintre dragoste și jertfă:

Comandantul Horia Sima, 1940.

"Jertfa aceea care e dezlănțuită în noi din dragoste, dintr-o dragoste pentru altceva decât ființa noastră, jertfa care ne inunda pustindu-ne așezarea omenească a vieții, dar ne încălzește totodată cu satisfacții pe care nu le poate cuprinde gândul omenesc, această jertfă e faptul care smulge de pe ființa noastră carapacea nesimțirii față de cele Dumnezeiești, transformându-ne în rană vie, și ne pune direct în comuniune cu Dumnezeu, care pătrunde năvalnic și de-a dreptul în sufletul nostru.

Jertfa este astfel măsura creștinătății noastre".

Din perspectiva creștină a persoanei umane decurg consecințe incalculabile pentru comunitatea în care trăim. Individul care a descoperit în interiorul lui izvoarele dragostei spirituale suferă o transformare

profundă. În viața lui se produce un eveniment epocal, o ruptură, o zguduire care-i preschimbă ființa. E ca și cum s-ar fi născut din nou. El simte cum i se degajă forțele vii ale sufletului. Un torent de energii îi inunda conștiința, ceea ce îi îngăduie să săvârșească lucruri ce nu le-ar fi putut îndeplini în condiții normale de existență. Sub acțiunea dragostei, omul se convertește într-un câmp de înalte tensiuni spirituale. Nu mai e om, ci o forță omenească. Ei crează, se afirmă, luptă, antrenează lumea pentru biruința unor scopuri care îi depășesc persoana. Dacă împrejurările reclamă, își sacrifică chiar viața.

Dragostea, axa constitutivă a persoanei umane, se manifestă sub forma elanului creator. Individul iluminat de dragoste intră într-o stare de pasiune creatoare. Nimic

nu-l înspăimântă și nimic nu poate rezista dinamismului său creator. Dumnezeu a creat Universul, a creat pe om, a creat lumea spiritelor superioare și crează neconținut. Și omul, atins de aripile dragostei, urmează aceeași cale a marilor realizări, a marilor creațiuni, convertindu-se într-un colaborator al lui Dumnezeu. Dragostea spirituală este puterea creatoare a personalității umane. Tot ce s-a creat mare în omenire, chiar când nu a fost recunoscută sursa ei, se datorește dragostei. Ea poate fi asemănată, în ordinea materială, cu energia atomică. Dar ca să se degajeze din adâncurile sufletului și să iasă la suprafață, trebuie și ea să sufere un bombardament de natură spirituală și care vine de la Duhul Sfânt, prin mijlocirea Bisericii.

- va urma -

 # Sf. Paști au trecut - de-acu așteptăm înălțarea (Ziua Eroilor Neamului) și Rusaliile - pe lângă cei mai mulți dintre noi, ca o sărbătoare anuală și tradițională, cu ceva bucurie pământească și cu oarecare odihnă dată trupului. Puțini de tot sunt aceia care au puterea să urce sus, spre soare, și să-și scalde sufletul în torențele Adevărului. Unii - cei slabi cu duhul - se amețesc cu treburile, cu interesele și cu searbedele desfătărilor lumești. Alții - chiar oameni inteligenți - vor să coboare învierea Domnului, FAPT ISTORIC, în regiunea simbolului și a convenției religioase. Deși Imnul de triumf: "Hristos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând, și celor din mormânturi viață dăruindu-le" - nu e doar pentru timpul sorocit de Biserica, ci pentru toată viața noastră sufletească.

Așa suntem noi, majoritatea, pe care ne aruncă spre ceruri adevărul învierii, însă pe care ne înăbușă și ne ține în loc, de la ultime concluzii, giulgiul trist al materialității și al pauperității noastre spirituale. Totuși, încredere s-avem, vom învia și noi ca El și vom trece biruitori prin sfâșlata catapeteasmă a lumii...

 # Sporește numărul posturilor de radio private din țară! Acțiune făcută - sperăm - cu nevinovate și lăudabile intenții. O cetate întreagă de discuții și de deziderate s-a construit pe marginea programelor lor. Ce am mai putea aduce în plus și noi? Un lucru foarte important. Chiar esențial. Anume că o emisiune radiofonică (sau televizată) e mult mai mult decât rock, rap, muzică techno și pop, transmisă pe "străinește" aproape invariabil, zi și noapte, ca la un tonomat perpetuu, până dincolo de limitele saturației conștiinței. Inițiatorii acestor uniforme, standardizate și descreștinate programe nu se gândesc și la folosul sufletesc (național și moral) al emisiunilor lor? Or, difuzarea numai și numai a acestui gen de muzică (chiar și în Săptămâna Patimilor, chiar și Sămbăta spre Duminică) rănește bunul simț, e semn de totală și jalnică păgânătate. De ce nu se transmit, măcar 2-3 ceasuri pe zi, melodii ale neamului nostru, cântece românești, mici concerte spirituale, care să procure clipe de înălțare sufletească, rubrici culturale, lecturi instructive și învățături substanțiale adecvate educării tinerelor generații? nu poți obține caractere oțelite - eventual eroi morali și directori de conștiință - pentru viitorul națiunii, din niște recolte părguite la discotecă, la nu știu care "blue-jeans" ori "cluburi satanice". Asta e!

 # Cu întârziere, printre alte scrisori, ne-a parvenit din București și una de la nepotul de frate al fostului Comandant ajutor NICOLAE I. MAZILESCU (1913-1989), combatant de lină întâi, ce a trăit și a murit credincios idealurilor pentru care a luptat o viață întreagă, în țară, în neagra pribegie, în închisorile comuniste. Autorul misivei ne roagă să aducem convenita (și categorica) dezmințire a pretenției atitudinii "antisimiste" a unchiului său. Inserate în "pomelnicul" tipărit în primăvara anului trecut de N. Iliescu. Ceea ce și facem.

 # Ministerul Învățământului, E.D.P. și autorii de cărți școlare, în schimb, nu-și dezminț, să-i pici cu lumânarea, apartenența "fermă" la ideologia stângistă. Manualele disciplinelor umaniste sunt primele victime ale propagandei (promarxiste) fără obraz. De exemplu cele de limbi moderne. Pe cine "selectează" cartea de franceză pentru liceu? Suflându-și cu dezinvoltură nasul în profesiunile lor, redactorii preferă pe Jean Jaures, Anatole France, soții Curie, A. Salacroux, R. Rolland, A. Camus et comp. Nici un rând despre (din) marii creatori creștini, ca Fenelon, Pascal, Chateaubriand, Mistral, Claudel, Ch. Maurras, Brasillach ș.c. Bravos autores! Halal să-ți fie! E-adevărat, unii fac cultură, alții curte.

 # Frumoasă, chiar frumoasă, prezentarea făcută la Radio Iași (în după-amiaza zilei de 10 Martie crt.) originalei cărți a lui Ion Gavrilă-Ogoranu, *Braziile frâng, dar nu se indolesc*. Chiar dacă nu le place culoarea ochilor celor care au luptat în munți, autorii recenziei și-au împlinit datoria profesională fără lipsă sensibilă la cântarul aprecierilor. Așa da, te mai iei cu lumea! Nu ca "junii" uteciști de la cotidianul *Tineretul liber* (noua formulă) ce nu pot câștiga "războiul împotriva bătrânilor"...

 # Sugestie de lectură (pentru un Elie Wiesel, Moses Rozen sau Al. Mirodan, bunăoară): ziarul timișorean *Dacia*, din 19 Sept. 1940, publică DECIZIA ministrului legionar al Educației Naționale, Cultelor și Artelor, Traian Brăileanu, prin care sunt suspendate măsurile luate de regimul anteleghonar în privința închiderii caselor de rugăciuni (temple și sinagogi) și a funcționării asociațiilor religioase aparținând cultului mozaic. A doua zi, e inserată o altă decizie, care redă dreptul artiștilor evrei de a juca pe scenele trupelor evreiești. Ei, ce mai zici, Moieș?

calendar

File de Calendar Românesc pentru MAI 1994

1 MAI 1924 - a fost creată la Iași prima organizație a "Frățiilor de Cruce", grupând elevi din liceele orașului. Actul de fondare a "Frățiilor de Cruce" fusese dat de Corneliu Codreanu, în toamna lui 1923, în răspunsul adresat din închisoare elevilor Liceului "Mihail Kogălniceanu", Vaslui, prin care-i încuraja să se organizeze.

Elementele din această "Frăție" (Al. Butmaru, N. Toru, Rivalet, Vasiliu, Stan, Șoimaru, Șerbănescu, Cernătescu etc.) au fost printre cele dintâi care s-au oferit să lucreze la cărămida din Iași, str. Carol, nr. 23 (proprietatea d-nei Constanța Ghica).

Scopul principal al organizației a fost formarea caracterelor, creșterea elitei viitoare, prin educația moral-spirituală și națională. Tot cu prisosință împliniți, în ciuda vicisitudinilor istorice.

În cursul verii și al toamnei de-acum 70 de ani, se înființează alte "Frății de Cruce", la Vaslui, Neamț, Bacău, Botoșani, Bârlad, Focșani, ulterior și în Transilvania.

Primul șef al "Frățiilor de Cruce" a fost Ion I. Moja, numit în Septembrie 1924. Printre cele dintâi bătălii de-atunci au fost reorganizarea, pregătirea procesului Căpitanului în cazul Manciu și achitarea lui. Victoria obținută în atingerea acestor obiective imediate a demonstrat că se pornise cu dreptul!

8 MAI 1924 - se înființează la Ungheni, pe malul stâng al Prutului (în Basarabia) prima tabără de muncă. După ce pe 4 Mai este perfectată structura organizatorică a celei dintâi "Frății de Cruce", la 6 Mai Corneliu Codreanu adună în Iași vreo 60 de studenți și liceeni, cărora le vorbește despre voința de a răsturna obstacolele și a înfrânge greutățile, prin munca de ridicare a unui local propriu. În ziua de 8 Mai, 26 de tineri au plecat la Ungheni, unde, pe terenul unui mic antreprenor cu suflet mare (Olimpiu Lascar), au început să lucreze la confecționarea de cărămizi pentru viitorul Cămin Cultural Creștin de la Râpa Galbenă. Tahăra avea și o misiune educativă: înobilarea muncii manuale, solidaritatea tineretului universitar și a muncitorilor.

Cum scrie Căpitanul, "prima noastră tabără de muncă a avut efectul unui început de revoluție în mentalitatea curentă. (...) Lumea asista la sfărâmarea unei mentalități stăpânitoare până atunci: e rușine pentru un intelectual să muncească cu brațele (...). Munceam plini de voie bună, de nădejdi, cu gândul că în curând vom avea casa noastră".

Piatra de temelie a Căminului se pune la 13 Septembrie 1925, lucrările încheindu-se, în mare, anul următor. Construcția a fost demolată de comuniști la mijlocul deceniului al VII-lea, în prezent acolo fiind loc viran.

10 MAI 1954 - apare la Madrid, sub direcția lui Aron Cotruș (redactori: Traian Popescu și N. S. Govora), "revista de cultură și acțiune românească în exil", CARPAȚII. Publicația (care și-a încetat apariția în 1990) avea un caracter larg informativ și formativ, prezentând, de pe poziții

legionare, evenimente sociale și politice ale acestor perioade frământate din istoria românilor. Dispunând de un număr apreciabil de pagini și de o ținută grafică deosebită, CARPAȚII publică articole de doctrină, istorie și memorialistică, polemici, ecouri și note acide ("Note cu lexic potolit"). O parte din colaboratori se reîntâlnesc și în alte periodice verzi: Horia Sima, Mihail Sturza, generalul Platon Chirnoagă, Ovidiu Vuia, Pamfil Șeicaru, Filon Verca, Faust Brădescu, N. Roșca, I. Tolescu, Al. Șuga, Demetrius Leontieș ș.a.

Ulterior a luat ființă editura "Carpații-Traian Popescu", la care s-au tipărit lucrări doctrinare și de istorie de o valoare inestimabilă, jucând un rol eminent în această direcție, alături de editura din Germania a lui Ion Mării sau de cea a lui Traian Golea, de la Miami Beach (SUA).

25 MAI 1949 - Încep cu robi (deținuți politici) lucrările la Canalul Dunărea-Marea Neagră ("Canalul morții"). În peste 10 lagăre ("Colonii de muncă") au dus o existență desclăvii moderni mai multe zeci de mii de victime ale regimului de teroare roșie, dintre care câteva mii nu s-au mai reîntors acasă... Peninsula, Poarta Albă, Capul Midia, Columbia, Năvodari, sunt nume rămase pentru veșnicie în cartea suferințelor și jertfelor acestui neam. Ele vin să adauge nume și acte de sacrificiu noi pe harta spiritualității legionare.

Întrerupte în a doua jumătate a lunii Iulie 1953, lucrările de la Canal au fost reluate în 1976. Inaugurarea a avut loc, de către Ceaușescu, la 26 Mai 1984, cu mare pompă desfășurată.

24/25 Mai 1993 - trece la cele veșnice, în Augsburg (Germania), Horia Sima (născut la Mândra-Făgăraș, în 3 Iulie 1906), profesor de filosofie și limbă și literatură română, autor a peste 20 de lucrări doctrinare, istorice, memorialistice, publicate în diferite limbi. Comandant al Mișcării Legionare între anii 1940 și 1993, una dintre cele mai remarcabile personalități politice contemporane. A fost înmormântat, în seara zilei de 28 Mai, la Costa Daurada (Torredembarra), pe țărmul Mediteranei, în Biserica Sf. Ap. Petru, la 80 de kilometri sud de Barcelona.

Manii luptători, nedreptățiți ori combătuți în viață, trebuiesc așteptate moartea ca să li se ierte că s-au ridicat peste contemporanii lor. Horia Sima a pășit în lumea celor dreți pe teritoriu străin. Îngroparea lui s-a săvârșit cu discreția impusă de împrejurări. Zăbrănicul care cerne țara era prea gros ca să se poată simți cel ce pleca dincolo cu durerea de a nu fi văzut tragedia Neamului isprăvită. Scuturată de micimile și răutățile omeniești, purificată de contingentele materiale, figura lui excepțională, lamură de spiritualitate și de simțăminte, se înalță, o dată cu trecerea timpului, tot mai sus, simbol al contopirii Legiunii cu noțiunea de Neam și Țară, al muncii și luptei uriașe, oneste, pricepute și tenace, pentru unitatea Mișcării și răspândirea ei cât mai largă în lume în duh cornelian.

NUME INTRAT DEJA ÎN LEGENDĂ!

Apoteoză lui Horia Sima nu e scutită de disonanțe. Personalitățile puternice, de mare relief, proiectează și penumbre. N-ar fi nici corect, nici cuviincios a căuta să le ștergem. Ar fi nefiresc, întrucât istoria clasează valorile nu după prezența ori lipsa însușirilor, ci după gradul lor de relativitate. Bilanțul lui Horia Sima este atât de excedentar, încât se pot privi fără jenă eventualele scăderi ce se impută vieții sale publice, înetmătorii că prin aceasta s-ar putea micșora proporțiile monumentului ce i se ridică în lumina spațiului istoric: influența lui moral-educativă și politică asupra Neamului nostru a fost decisivă.

Cu obiectivitatea pe care o dă scurgerea vremii și potolirea patimilor, generațiile de astăzi și de mâine își fac o datorie de onoare să se incline în fața acestui armonios și senin exemplar de intelectualitate produs de geniul românesc.

Horia Sima! Prezent!

3 și 5 Iunie 1924 - au loc la Iași mari întruniri de protest împotriva prefectului poliției locale, Const. Manciu, care, la 31 Mai 1924, a condus acțiunea brutală și arbitrară de arestare și maltratarea Căpitanului și a celor 50 de studenți cu care lucra la grădina din str. Carol. Cu acest prilej sunt trimise telegrame Regelui și Ministerului de Justiție, în care se cere o anchetă imediată și sancționarea severă a nelegiuirilor persecutori. Manifestația publică din sala Bejan, de exemplu, a fost prezidată de generalul Tărnovschi. Printre cei care au înfierat procedeele sălbătice utilizate de poliști și jandarmi: prof. univ. (de la Fac. de drept) A.C. Cuza, prof. univ. (de la Medicină) Corneliu Șumuleanu, metalurgistul C. Pancu, avocatul Nelu Ionescu, prof. Ion Zelea Codreanu, meseriașul Artur Ruș ș.a. Moțiunea votată în încheierea întrunirii solicita justiției satisfacție și guvernului destituirea lui Manciu.

Ziarele "Universul", "Unirea", "Acțiunea Românească", "Țara Noastră" ș.a., la rândul lor, au luat atitudine deschisă și fermă împotriva teroarei, a violențelor sub care Iașiul se află din partea prefectului de poliție. Memorabil e articolul publicat de avocatul și scriitorul Al. O. (Păstorel) Teodoreanu (în "Țara Noastră", nr. 24/15 Iunie 1924), care, între altele, notează: "Justiția chemată să-și spună cuvântul îi declară pe toți studenții arestați nevinovați și dispune să fie puși imediat în libertate. Studentul Zelea Codreanu e menținut totuși arestat, trimis judecării de către polițaiul Manciu care e și avocat, pentru complot. (...) E loc însă, în numele întregii suflări românești ultragiutate, (...) întârziți de cuvântul hotărâtor al justiției, a taxa "complotul" de la Iași ca o ticăloasă înșcenare..." (cum de altfel au fost destule în istoria arhanghelismului românesc). Precizăm, pentru cei încă nedumeriți, că semnatarul rândurilor de mai sus e prea binecunoscutul autor al "Hronicului măscăriciului Vălătuț", care a trăit (o vreme și în pușcăriile comuniste) între anii 1894 și 1964.

Valeriu NEȘTIAN

ARMATA ESTE ROȘIE ȘI CĂȘTILE SUNT ALBASTRE

**Ovidiu
GULES**

La începutul lunii trecute, secretarul general ONU a vizitat Uniunea Sovietică - sau cum i se mai spune acum. Intrigant pentru neinițiați a fost acordul de principiu dintre Kremlin și ONU în urma căruia armatele sovietice din afara Rusiei vor căpăta statut de căști albastre, adică de "forțe de menținere a păcii". Lupul paznic la oi, cu alte cuvinte.

Totuși, această înțelegere nu ar trebui să ne surprindă câtuși de puțin. O sumară incursiune în trecut ne va lămuri mai bine:

- la începutul veacului, Lenin primește de la finanța de pe Wall Street (în primul rând) vagoane întregi de aur și multe milioane de dolari pentru a face revoluția bolșevică, pentru a dărâma statul rusesc și așeză-mântul Bisericii;

- ateismul comunist și teroarea politico-economică stalinistă aduc Rusia sovietică la sapă de lemn, zeci de milioane de oameni sunt uciși de sistemul crimi-

nal anticreștin; finanța apuseană nu numai că nu s-a desolidarizat de comunismul sponsorizat inițial de ea, dar continuă să pompeze bani, mașini, avioane, arme, fabrici întregi, în imperiul lui Stalin, salvând URSS-ul de la dispariție;

- secretul bombeii atomice oferă SUA premisele unei supremații postbelice; nu pentru multă vreme însă, căci (deloc accidental) soții Rosenberg îi destăinuie URSS-ului;

- prăbușirea imperiilor coloniale, eșecurile Apusului din Coreea și Indochina, reprimarea revoluției maghiare și a primăverii de la Praga, toate acestea sunt cadouri pentru Rusia sovietică, oferite de potențaii finanței internaționale; nu e vorba aici de biruințe militare cavaleresti, ci de speculații josnice, potrivnice înșiși statelor care-i găzduiesc pe speculanți;

- vine anul 1989, omul trimis de sponsorii internaționali anticreștine - Gorbaciov - girează schimbarea de configurație în Est; noi am crezut că vom scăpa de ruși, de sub dominația tiraniei stângiste, nemaîntâlnite în istorie; ne-am înșelat!

Dovada? După cum urmează:

1. Suntem în cel de-al cincilea an de la căderea lui Ceaușescu și nici un criminal comunist nu a fost tras la răspundere, cu atât mai puțin sistemul în sine.

2. Rusia ne-a răpit Basarabia în 1940. Din 1989 și până în prezent, Basarabia nu s-a întors în hotarele patriei. Rezultă că nici Apusul, nici Cotroceniul și, desigur, nici Rusia nu doresc reîntregirea României și

desprinderea ei din dependența față de Moscova.

3. Date fiind războiul balcanic și poziția noastră geografică, ne putem trezi într-un plan internațional, sub egida ONU, încadrați pe post de "zonă de tranzitare a forțelor pentru menținerea păcii" (a rușilor, adică). Nu ar fi o noutate în istorie, la Teheran și la Ialta, reprezentanții

**Dreptul de a purta
căști albastre nu
poate fi acordat
unor trupe care
sunt de ocupație.**

Forțe de menținere a păcii rusești.

aceleiași finanțe au hotărât căderea noastră în robia sovietică (act care a costat România cca. un milion de vieți, cincizeci de ani de istorie sub cizmă rusească, demolare economică și morală a populației etc.)

Deci, se cuvine să ținem bine minte:

Armata roșie (bolșevică) va avea căști albastre (liber cugetătoare) și, în numele "păcii", ne amenință din nou. Nu era oare Stalin "marele erou al păcii mondiale"?

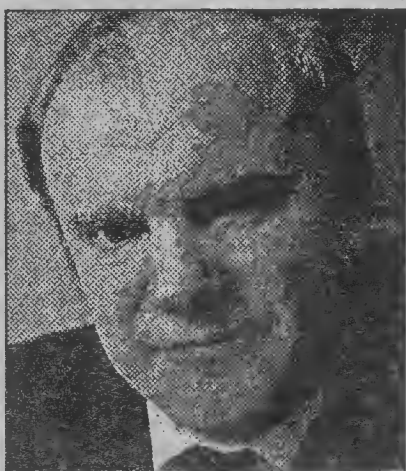
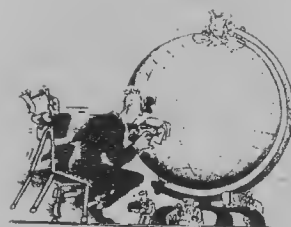
**Primului
care-mi zice
"Mitralieră" îi
sparg gura!**

(caricatură din L'ETAT DU MONDE 1992, Ed. LA DECOUVERTE, Paris, 1992, pag. 499)

RESTABILIREA UNUI STAT SOVIETIC UNIT ESTE O CHESTIUNE DE TIMP!

"Consider că dezvoltarea de relații reciproc avantajoase cu Statele Unite vine în întâmpinarea intereselor strategice ale Rusiei."

Ghennadi ZYUGANOV, liderul P.C. Rus.

Partidul Comunist din Federația Rusă a fost (re)creat în Februarie 1993. Astăzi, el este cel mai mare partid din Rusia, numărând cca. 600.000 de membri. În prima jumătate a lunii Aprilie, Ghennadi ZYUGANOV, liderul comuniștilor ruși, a vorbit despre proiectele sale de viitor cu Steven SHABAD de la NEWSWEEK. Reproducem mai jos interviul preluat din săptămânalul american NEWSWEEK din 18 Aprilie 1994, pagina 48.

SHABAD: Care este opinia Dvs. asupra zvonurilor recente referitoare la deteriorarea sănătății președintelui Yeltin și la slăbirea puterii?

ZYUGANOV: Ciudat este faptul că, în ultima vreme, în Rusia zvonurile se dovedesc adeseori a fi adevărate. Dar eu nu mă bazez pe asta. Nimănui nu i se îmbunătățește sănătatea odată cu trecerea vremii. După munca serioasă pe care Boris Nikolaevici (Yeltin) a depus-o pentru a fărâmița patria (URSS-ul), sănătatea oricui ar avea de suferit. Partidul care-l sprijină pe Yeltin necondiționat, Opțiunea Rusiei, a obținut doar 15 la sută din sufragii la alegerile parlamentare din Decembrie trecut, cu toate că deținea monopolul controlului asupra mass mediei și guverna efectiv țara. Cu un asemenea nivel scăzut de încredere este imposibil să dezvolți o politică serioasă. Autoritatea și sprijinul (deci puterea) de care se bucură guvernul scade pe zi ce trece. Nu peste multă vreme se va produce o schimbare în ramura executivă.

SHABAD: Cum vedeți Dvs. că va evolua politica Rusiei în anii imediat următori?

ZYUGANOV: Dacă procesul

se desfășoară corect și democratic, atunci o coaliție a forțelor de centru-stânga va veni la putere. Ea va include pe comuniști, socialiști, agrarieni, Partidul Democrat din Rusia, cei care sprijină alianțele și mișcările industriale - cu alte cuvinte, un guvern format din realiști care pricep foarte bine că realizările socialiste ale poporului nostru sunt temelii, că noi nu le putem părăsi, ci trebuie să clădim pe ele.

SHABAD: În ce constau deosebirile dintre programul partidului Dvs. și cel al fostului PCUS?

ZYUGANOV: Înainte de toate să clarificăm niște chestiuni. PCUS a fost o structură politică de partid și de stat. Partidul nostru este unul printre multe altele. Un partid care-și dovedește autoritatea și capacitățile pe baza

acțiunile lui, prin membrii

NICOLAE MARINICĂ,
fost deținut politic
anticomunist

Născut în comuna Plenița-Dolj, licențiat al Academiei de Înalte Studii Comerciale și absolvent al Facultății de Drept. A fost arestat în 1954, fiind condamnat la 8 ani temniță grea și 4 ani domiciliu obligatoriu.

A străbătut tunelul întunecat al închisorilor comuniste Jilava, Gherla, Aiud, apoi la Canal, la Poarta Albă, Periprava și pe Bărăgan.

În 1964, revenind în București, a locuit 12 ani într-o cămaruță sub scara unui bloc, muncind pe rând ca portar, magazioner, paznic de noapte și, în ultimul timp, economist.

Acum, Nicolae Marinică doarme somnul de veci în satul natal, alături de bunii și străbunii lui, care au fost țărani liberi și stăpâni pe pământul lor.

Dumnezeu să-l odihnească!

Cristina TACO

 săi și printr-o clară înțelegere a situației reale a populației. Partidul nostru, trecând în revistă situația, dezvoltă noi calități bazate pe realitate. Chestiunea numelui pe care-l poartă partidul îl preocupă pe fiecare membru al său; ea trebuie discutată în fiecare celulă de partid... Așadar, acest subiect se dezbate în organizațiile noastre de bază, însă Rusia trece în momentul de față printr-o gravă criză. Deci sarcina noastră principală este să stabilizăm situația împreună cu aliații noștri, să prevenim un colaps complet și un nou război civil.

SHABAD: Care este opinia Dvs. cu privire la revitalizarea imperiului sovietic?

ZYUGANOV: Restabilirea unui stat (sovietic) unit este o chestiune de timp. Aceasta se va produce negreșit. Ar putea fi o uniune de tip european sau altfel. În principiu, eu favorizez restaurația tuturor modelelor de legături pentru unificarea pas-

cu-pas a statului, pe o bază de voluntariat.

SHABAD: Veți candida pentru președenție în 1996?

ZYUGANOV: Mai întâi, eu am propria-mi viziune asupra președenției Rusiei. Eu consider că într-un stat federal și multiethnic, președintele nu ar trebui ales prin vot popular direct ci prin electori - reprezentanți ai adunărilor regionale - astfel încât să evităm a deveni ostatecii trăsăturilor personale ori personalității unui singur individ. Tocmai acum, noi experimentăm această metodă în practică. Cât în ceea ce mă privește pe mine personal, aceasta este o chestiune... ce va fi dezbătută în congresul partidului.

SHABAD: Care este opinia Dvs. asupra liderului "de dreapta" Vladimir Jirinovski?

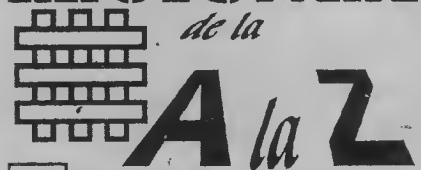
ZYUGANOV: Programul său nu diferă prea mult de ceea ce face Yelțin: întărirea puterii prezidențiale, distrugerea separației puterilor,

suspendarea Curții Constituționale, dizolvarea forțată a Parlamentului. Eu nu cred că atitudinile de dreapta pot prevala în Rusia. Rusia este o țară cu convingeri stângiste - colectivism, colegialitate, comunalitate. Capacitățile lui Jirinovski sunt prezentate exagerat în America. Mai mult, cu o asemenea viteză nu poți alerga decât pe distanțe scurte.

SHABAD: Ce fel de relații ruso-americane ați prefera Dvs.?

ZYUGANOV: Consider că dezvoltarea de relații reciproc avantajoase cu Statele Unite vine în întâmpinarea intereselor strategice ale Rusiei. Trebuie de asemenea ținut minte că Rusia a fost garantul echilibrului euroasiatic timp de trei veacuri. Rusia a salvat lumea de invazia fascistă și a suferit pierderi mari. Rusia trebuie, are datoria, să continue acest destin, să-l ducă mai departe, precum în trecut așa și în viitor.

LEGIUNEA

A ACTIVITATE LEGIONARĂ: muncă dusă individual ori în grup, pe plan fizic sau spiritual, pentru atingerea unor țeluri educative și politice, în concordanță cu doctrina legionară. Ea presupune împletirea măsurilor de influențare formativă prin propagandă, cu cele organizatorice și de conducere.

AJUTORUL LEGIONAR: strângere de bunuri materiale și spirituale, în vederea suplinirii celor în nevoi și suferință. Org. cu acest nume a luat ființă la 26 Sept. 1940, sub conducerea lui Ilie Gârneață, și s-a remarcat atât în timpul regimului național-legionar, cât și ulterior.

ANTI: anticomunismul, antipoliticismul, antisemitismul, anticapitalismul, antiliberalismul ș.c.l., sunt rezultate ale unor accidente istorice. De ex. antisemitismul interbelic n-a fost o problemă rasială sau religioasă, ci un efort de eliberare a Națiunii române din lanțurile unei tiranii financiare, economico-comerciale și a presei antiromânești. M.L. activează pentru fraternitatea dintre români și minorități.

ARHANGHELUL MIHAIL: (Mihail = "Cine este ca Dumnezeu?") patronul M.L. (8 Nov.), ocrotitor al legionarilor, semnificând biruința finală.

ASCEZĂ: unul din elementele constitutive ale spiritualității legionare, de obârșie creștină, echivalentul "filosofiei active" a virtuților.

ATENTAT POLITIC: legionarismul,

fiind de esență creștină, condamnă ab initio asemenea metodă de luptă. Violentele înregistrate, au fost expresia dreptului legitim de apărare al cămășilor verzi.

AUTORITATE: L. nu se întemeiază nici pe principiul autorității, nici pe acela al libertății, ci-și are bazele înfipte în principiul dragostei aplicate. De asemenea, se ridică cu hotărâre împotriva autocrației, împotriva autoritarismului.

ACILIU: sat în jud. Sibiu, unde, în 1935, s-a organizat o tabără legionară de muncă, în vederea înălțării unei biserici.

ACTERIAN, Haig, (1904-1943), primul cineast școlit român, publicist, cel dintâi shakespearolog de-al nostru, regizor artistic; director al Teatrului Național din Buc., în perioada Statului Național-Legionar. Conștiința culturală de înaltă valoare.

ACȚIUNEA ROMÂNEASCĂ: org. de luptă naționalist-politică, înființată de Ion I. Moța la Cluj, în 1923.

AIUD: oraș din jud. Alba, pe dreapta Mureșului, în care a ființat încă din timpul dictaturii antonesciene cel mai mare complex penitenciar pentru legionari din țară. Vechea Zarcă e de pe vremea Mariei Tereza.

ALARMA: organ al G. d. F. Oltenia, apărut la T. Severin între 1936 și 1938. Suflul acestei publicații a fost Crișu Axente.

ANDREI VASILE (1908-1989): dr. specialist în radiologie, fost șef al studenției legionare în 1940. Trecut prin lagăre și închisori, a activat ca membru al Misiunii Medicale Franceze în Yemen (unde a și murit). Cavalier al Legiunii de Onoare franceze.

APĂRAREA NAȚIONALĂ: bilunar naționalist apărut în Iași, la 1 Aprilie 1922, sub conducerea prof. A. C. CUza și N. C. Paulescu. Ulterior, organ al L.A.N.C. de luptă contra presei antiromânești și anticreștine.

APUSENI (munții): complex muntos cu rezonanță istorică, prin lupta moșilor împotriva asupritorilor, a echipelor parașutate după 23 August 1944 și a centrelor de rezistență armată contra criminalului regim stalinist.

ARAD: în orașul de pe Mureș a avut loc, în Iunie 1933, procesul "Echipei morții", ai cărei membri au fost achitați cu toții.

ARMATOLII: foaie de luptă aromânească, scaosă la Buc., în toamna lui 1940, de către Nicolae Caranica și Const. Papanace.

ARNOTA: tabără de muncă, organizată sub comanda lui Gh. Leațu, în 1935, pentru construirea unui drum în stâncă spre mănăstirea vâlceană.

ASOCIAȚIA: "A. Studenților Creștini", creată la Iași, în 20 Mai 1922, de către Corneliu Codreanu, condusă pe urmă de Ilie Gârneață, până în 1938.

"A. Prietenii Legiunii", creată la 5 Nov. 1936, sub conducerea prof. univ. Corneliu Șumuleanu.

"A. Generația Mișcării Studențești de la 1922" se constituie în Aprilie 1935. Ion Moța e ales președinte.

Numeroase asociații de inspirație și orientare legionară sunt formate în exil, după sfârșitul războiului al II-lea mondial.

AXA: grupul "Axa" s-a creat la 20 Oct. 1932 din M. Polihroniade, Al. Constant, Ion V. Vojen, V. Christescu, V. Marin, Vi. Dumitrescu, Radu Gyr, Al. Basarab. El se încadrează imediat în "Legiune". Revista bilunară Axa apare în 1933, ca o publicație politică, artistică și literară; renaște în 2 Dec. 1940, cu subtitlul "ziar de luptă politică și doctrină legionară", cu Pavel Costin Deleanu director și Crișu Axente prim-redactor. Ultima ediție, la Rostock (trei numere), în 1942, sub redacția lui P. C. Deleanu. Colaboratori de prestigiu: I. Moța, H. Stamatu, Corneliu Georgescu, N. Petrascu, Eugen Teodorescu ș.a.

O nouă apariție la Editura GORDIAN:

Radu Dan VLAD,

P. S. AURELIAN OMUL ȘI EPOCA.

Cartea conține 298 pagini A5 și costă 3000 lei.

**PETRE S.
AURELIAN**

O carte de RADU-DAN VLAD

EDITURA GORDIAN
TIMISOARA 1994

se decupează și se expediază prin poștă

TALON DE ABONAMENT

Numele _____

Prenumele _____

Strada _____ Nr. _____ Bloc _____

Scara _____ Etajul _____ Apartamentul _____

Localitatea _____

Cod _____ Țara _____

Doresc să mă abonez pe o perioadă de _____ luni,
începând cu luna: _____

Vă rugăm să trimiteți banii NUMAI prin mandat poștal,
pe adresa: Ovidiu GULEȘ, str. REMUS 11, 1900 TIMIȘOARA.

PENTRU ROMÂNIA:

1 abonament pe 3 luni: 1500 lei,

1 abonament pe 6 luni: 3000 lei.

PENTRU STRĂINĂTATE:

1 abonament pe 12 luni: \$30 sau DM45.

GAZETA DE VEST și Editura GORDIAN vă anunță apariția
ALMANAHULUI GAZETA DE VEST 1994 -

Legiunea Arhanghelul Mihail de la trecut la prezent.

Principalele teme tratate:

CE ESTE LEGIUNEA?

ROMÂNIA, UN HOTAR CARE TREBUIE CUCERIT!

CÂT DE MULT SE APROPIE RĂZBOIUL DE NOI?

ALMANAHUL conține 204 pagini A4 și costă 2000 lei.

Scrieți-ne cât mai repede și veți intra cu siguranță în posesia
unui exemplar.

Iubiți cititori,

Prețul revistei noastre mai cedează un pic inflației:
începând din luna Mai 1994, GAZETA DE VEST costă:

300 lei/exemplar.

Abonamentele sunt atât de scumpe din cauza
aberantelor cheltuieli poștale.

